

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

Herlufsholm

i Juni og Juli 1909.

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

Herlufsholm

i Juni og Juli 1909.

- I. Ved Mindefesten for Adjunkt C. A. Mossin.
- II. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten
i Skoleaaret 1908—09.

Næstved.
L. Vestens Bogtrykkeri.
1909.

Ved Mindefesten
for
Adjunkt C. A. Mossin
paa
Herlufsholm Kirkegaard

d. 11. Oktober 1908.

Den 11. Oktober 1908 indviedes paa Herlufsholm Kirkegaard et Mindesmærke, som Herlovanere havde rejst paa Adjunkt C. A. Mossins Grav. Mindetalen, som her gengives, holdtes af en af hans gamle Disciple, nuværende Sognepræst for Herlufsholm M. C. Schamby. Før og efter Talen blev de nedenstaaende af en anden tidligere Discipel, Forfatter Knud V. Rosenstand, skrevne Sange afsungne.

Mel.: Snart er Natten svunden.

Over Aæns Vove,
høstlig sort og bred,
fra de brune Skove
Løvet daler ned;
men ved Aften silde
over Skovens Bræm
Høstens blanke, stille
Stjerner funkler frem.

Dag er god at eje,
sød er solfyldt Frugt,
Nattens Stjerneveje
aabner vid're Flugt;
disse faste Baners
grænseløse Rum;
aldrig Tankens Svaners
Lovsang bliver stum.

Mod de fjerne Tider
 og de dødes Aand
 Sjælen vinget skrider,
 ført af Nattens Haand.
 Verden er et hvælvet,
 helligt Mindeskrin,
 dybt dit Sind har skælvet
 ved dets Pragt, *Mossin!*

Meget har dig knuget,
 lidt du vandt af Lyst,
 hjertemyg du suged
 Evighedens Trøst;
 Nattens Lys, der tindre
 herligt over Jord,
 skabte i dit Indre,
 Afglans ren og stor.

Paulus foretager i 1. Corinth. Br., 13. Kap. en Vurdering af, hvad der er det største i Verden. Han prøver de ædleste og mest eftertragtede Evner og Fortrin. Hans Maalestok er den: Om de *bliver*, om de har Bestandighed, om de kan overleve. Og Resultatet, han kommer til, er: Det er kun lidt, der saaledes bliver. Alt bliver affældigt, det afskaffes, det forgaar. Men blandt de faa Ting, der virkelig bliver, nævner han Kærligheden som det største. Og idet han synger (thi skønt Prosa, er det en Hymne) Kærlighedens Lovsang, bestemmer han den nøjere. Det er ikke en blussende Stemning; den har faste og sikre Kendetegn; han nævner baade de stolte aktive Egenskaber og de mindre stolte, men derfor ikke mindre store, passive Mærker: Den tror alt, haaber alt, den *fordrager alt, taaler alt*.

Derefter skal et Menneskeliv vurderes, om det indeholdt lidt eller meget af denne Kærlighed; deraf alene afhænger, om det lykkedes eller ej.

Naar vi her er samlede ved Adj. Mossins Grav, da er det for at aflægge det Vidnesbyrd: I dette Menneskeliv var der det, der *blev*, det, som overlevede. Det er en *Mindchøjt*; en *Mindesten* er rejst over ham. Ved Herlovianerfesten forleden hørte vi, hvorledes der kan *mindes* paa vidtforskellig Maade. Brogede Erindringer kan føje sig sammen, Stykke for Stykke; men det behøver ofte kun at være lig Mosaik, uden forbindende Sjæl. Men der kan ogsaa mindes saaledes, at det gamle Ord opfyldes: „Taknemlighed er Hjertets Erindring“.

Hvis vi gamle Disciple sad sammen og opfriskede Skoleminderne om Hr. M.: „Kan Du huske det?“ og „kan Du huske det?“ — da blev det vel et manganfarvet Billed, ofte morsomt, men ogsaa tit vemodigt (thi det er vemodigt, naar en evnerig Mand ikke rigtig er kommen paa sin rette Hylde); men hvis de nuværende Disciple hørte paa os, vilde de dog ikke deraf faa at vide, *hvem* Hr. M. var. Nej, bag ved alt dette, ofte trods alt dette, var det, som *bliver*: En ubetinget retskaffen Karakter, en fin og nobel Sjæl, en uselvsk og taalsom Mand. Jeg synes, Rosenstand har faaet Lov til at tegne vor gamle Lærer paa en fortræffelig Maade (i den første Sang). Han bruger Billeder fra Efteraaret, fra Høstnattens Stjernehimmel. Det er sikkert ikke blot Aarstiden, der har vakt disse Billeder; de meddeler sig uvilkaarligt. Ogsaa mine bedste Minder om Hr. M. knytter sig til Aftenvandringen ud forbi „Kark“ for at lære Stjernebillederne; der forstod jeg, at han — hvis vi blot selv vilde — kunde lære os mere end Stjernernes indbyrdes Stilling. Det er ham, jeg skylder Kendskabet til et

Digt, som jeg elsker: Hauchs Bekendelse. Og jeg forstaar nu, at det ikke blot var fælles astronomiske Interesser, der gjorde dette Digt kært ogsaa for vor gamle Lærer, nej, det var fælles Oplevelser. Hauch priser den Sanger lykkelig, „hvem Vaaren skænker en Krans af Violer“, og end lykkeligere den: „om hvis Harpe Sommeren slynger et Net af blussende Roser“. Det blev ikke hans Lod: „men jeg blev henvist til den dunkle Egn i Skyggen af den sildige Høst“. Dog to Ting trøster ham. Først: at han var tro mod sig selv, at han aldrig bøjede af fra Vejen for ydre Fordel og Ros. Men dernæst: alt mens han stirred paa Tidernes Løb, saa han Guds hellige Finger, der peger og leder mod Evigheden. „Og tit har Maanens vekslende Skive skinnet paa min Vej i det falmende Løv. — Og tit saa jeg Syvstjernen og den himmelske Svane blinke med dobbelt Glans i den mørke Høstnat. Da aned jeg, at der gives Tanker, der, Stjernerne lig, ikke lyse *for* Jorden, men *over* den“. Hr. M. har ogsaa kendt Tanker, der lyste *over* Jorden. Ved vor gamle Lærers Grav vil vi blot sige: *i Fred!* For vor gamle Skole histovre vil vi ønske, at den aldrig maa mangle Lærere, der med Kraft og Overlegenhed kan ramme lige, hvor de sigter, men at den heller aldrig maa fattes Lærere af Hr. Mossins indre Støbning: Sjælens Finhed og Karakterens Noblesse.

Med Ønsker for Hr. M.'s Hustru og Børn og Herlovianere, gamle og unge, at de maatte tragte og stile efter det, der *bliver*, overgaves Mindestenen til Herlufsholm Stiftelses Omsorg.

Mel.: Vort Modersmaal er dejligt.

Ja, falmer Løv i Lunde og haster Aa mod Hav,
 som Nattens Stjerner funkler hver Sjæl, vi har holdt af.
 En Kvæld, naar vi træder ud under Himlens Skær,
 paa dig vil vi tænke og paa din Renheds Værd.

Og vejes der af Verden mest efter Gods og Magt,
 det ædle Sind og rene for Hjertet staar i Agt;
 en Stund til Stilhed viet din Adel blev os klar:
 hvor selvløst du gav og hvor taalsomt alt du bar.

Om Viden kan smuldre og Kundskab gaa tabt,
 det rene Hjertes Higen er for Evigheden skabt.
 En Kvæld, naar vi træder ud under Stjernesker,
 vi føler dybt, dit Sind have Evighedens Værd.

Din Tanke havde Vinger, dit Ord ejed Flugt;
 og spejlet i dit Sind blev os Livet rent og smukt.
 Vel mindes vi de Stunder, dit Aasyn fik Skær
 og Glans af den Højhed, du agted Higen værd.

Og lytter vi i Timer, hvor Kvaler gaar os nær,
 din Stemmes Malm kan mane om Taalsomhedens Værd;
 og sukker vi tynget af trange Skrankers Baand,
 forkynder dit Smil os: al Lykke er af Aand.

Vi ved, mens Høstens Blade nu daler om din Sten:
 din Aand var Efteraarets, alvorlig, sval og ren.
 Dog helst vi dig mindes i Nattens Stjernesker,
 bag Dødens Mulm som Stjernen til Klarhed steg dit Værd.

Efterretninger

om

Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juni 1908 til Juni 1909.

Eksaminer.

Den skriftlige Del af Afgangsprøven og Mellemkoleeksamen afholdtes, som forordnet, i Dagene den 9.—13. Juni over de Opgaver, som Ministeriet havde udsendt. Den mundtlige Del af Afgangsprøven afholdtes i Dagene den 18.—30. Juni og af Mellemkoleeksamen fra den 19. Juni til den 6. Juli.

Meddommere ved Afgangsprøven, beskikkede af Ministeriet, var: Undervisningsinspektør, Professor, Dr. *Tuxen* (Græsk), Adjunkt *N. Christensen* (Fysik og Matematik), Professor, Dr. *Gertz* (Latin), cand. mag. *Bredsdorff* (Engelsk), Adjunkt, Dr. *Bertelsen* (Dansk), Dr. *Lindbæk* (Historie) og Overlærer *Selchau* (Fransk); ved Mellemkoleeksamen Adjunkt *Christensen* (skriftlig Matematik og Regning), Dr. *Bertelsen* (Engelsk og Dansk).

Til Afgangsprøven indstillede sig 12 Disciple, 10 af den sproglig-historiske og 2 af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Til Mellemkoleeksamen indstillede sig 15 Disciple, som alle bestod (deraf 1 ved Sygeeksamen efter Sommerferien).

Afgangsprøvens Udfald ses af omstaaende Liste.

Afgangseksamen.

Den sproglig-historiske Afdeling.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Mundtl. Dansk og Oldnord.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtl. i det læste).	Latin (mundtlig, ikke læst).	Græsk.	Naturlære.	Points.	Hoved-karakter.	
<i>Birger Vilhelm Andersen</i>	mg.	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		80	<i>Anden.</i>	
<i>Svend Johan Linnemann Arffmann</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		79	<i>Anden.</i>	
<i>Niels Vinding Dorph</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		86	<i>Første.</i>	
<i>Ludvig Christian Dyrland</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		94	<i>Første.</i>	
<i>Frederik Vilhelm Gjørup</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		87	<i>Første.</i>	
<i>Hans Jørgen Helms</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		106	<i>Første m.Udm.</i>	
<i>Gustav Lindegaard</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		60	<i>Tredie.</i>	
<i>Lauritz Ohlsen Schmiegelow</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		57	<i>Tredie.</i>	
<i>Otto Weber</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		59	<i>Tredie.</i>	
<i>Knud Wolff-Sneedorff</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +		59	<i>Tredie.</i>	
Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Mundtl. Dansk og Oldnord.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Aritmetik (skriftlig).	Aritmetik (mundtlig).	Geometri (skriftlig).	Geometri (mundtlig).	Mekanisk Fysik med Optik.	Kem. Fys. m. Astron. o. Meteor.	Points.	Hoved-karakter.
<i>Poul Carøe</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	86	<i>Første.</i>
<i>Hjalmar Ringberg</i>	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	93	<i>Første.</i>

Ved Mellemskoleeksamen afholdtes mundtlig Prøve i alle Fag.

Skolens skriftlige og mundtlige Aarsprøve for I, II, III, gl. og ny V Klasse afholdtes i Dagene fra den 25. Juni til den 6. Juli.

Den mundtlige Prøve omfattede ikke alle Fag, og for de fleste Fags Vedkommende blev kun en Del af Aarets Pensum opgivet til Prøven.

Efter Aarsprøvens Slutning opflyttedes fra gl. V Klasse alle 13 Disciple, fra ny V alle 24, fra IV 14 af 15, fra III alle 15, fra II 18 af 19 og fra I 11 af 12.

Paa Undervisningsinspektørens Vegne overværede Dr. *Heegaard* ved et Besøg den 25. September 1908 Undervisningen i Matematik og Fysik.

Lærerpersonalet.

Under 3. Juni 1908 meddeltes der Overlærer *A. Bruun* i Henhold til hans derom indgivne Andragende Afsked fra Skoleaarets Udgang at regne.

Under 30. Juni 1908 udnævntes Adjunkt *C. Hansen* til Overlærer fra 15. August at regne.

Under 21. April 1909 blev cand. mag. *Henrik Bang* ansat som Timelærer fra 15. August at regne.

Den ugentlige Inspektion har været fordelt mellem Adjunkterne *Hammershaimb*, *Götzsche*, *Thomsen*, *Willumsen* og *Ferdinand*. Hr. Thomsen har haft Tilsyn med den øverste, Hr. Willumsen med den mellemste og Hr. Ferdinand med den nederste Sovesal.

Disciplene.

Ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift talte Skolen 110 Disciple. Af dette Antal afgik 12 som Studenter (se den foranstaaende Liste), og 1, C. R. Helwigh, udgik af IV Klasse efter bestaaet Mellemskoleeksamen.

Ved Optagelsesprøven kom 16 nye Disciple til, 1 i IV Klasse, 4 i III Klasse, 3 i II Klasse og 8 i I Klasse. Skolen begyndte altsaa det nye Skoleaar med 113 Disciple.

I Aarets Løb er udgaaet af ny VI Klasse C. H. Gundelach.

I Maj 1909 talte Skolen 112 Disciple, som i den følgende Fortegnelse er ordnede klassevis efter Bogstavorden. Faderens Navn og Hjemsted er angivet i Parentes. De nyoptagne Disciple er betegnede med *. (m) betegner Disciplene af den matematisk-naturvidenskabelige Retning efter den gamle Skoleordning. De tre Linier i de til den nye Skoleordnings Gymnasiums 1ste og 2den Klasse svarende V og ny VI Klasse betegnes ved (ks), (ns) og (mn), henholdsvis for den klassisk-sproglige, den ny-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

Gl. VI Klasse.

1. F. H. Erik Boysen (Proprietær B., Hvidsminde, Kolding), f. 22. Januar 1890.
2. Otto J. C. Brandt (Købmand B., Nyborg), f. 12. Maj 1890 (m).
3. Kai R. Dahl (Forpagter D., Østrupgaard, Viksø), f. 14. Juni 1890.

4. Eiler G. Forchhammer (Forstander, Dr. phil. F., Nyborg), f. 3. Juni 1890 (m).
5. Einar C. Funck-Jørgensen (Købmand J., Svendborg), f. 1. Januar 1891.
6. Karl F. O. Glad (Fabrikant G., København), f. 28. Juli 1890.
7. M. Georges Ipsen (afd. Professor I.), f. 19. Septbr. 1889.
8. Peter Jepsen (afd. Gaardejer J., Rørkær ved Tønder), f. 16. Septbr. 1891.
9. Hugo M. Jessen (Mægler J., Nakskov), f. 15. Febr. 1890.
10. Vilhelm Leth Møller (Sognepræst M., Vester Ulslev, Nysted), f. 16. Decbr. 1890 (m).
11. Torkild Schousboe (Sognepræst S., Landet, Taasinge), f. 8. Novbr. 1889 (m).
12. Hans Christian Sonne (Landstingsmand, Forpagter S., Rosenlund, Saxkøbing), f. 19. Juni 1891 (m).
13. Erik S. Strangen (Sognepræst S., Tranderup, Ærø), f. 4. Novbr. 1890.

Ny VI Klasse.

1. Kai F. S. Ahlefeldt-Laurvig (Udenrigsminister, Greve A.-L., København), f. 16. Oktbr. 1890 (ns).
2. Johan H. Baagøe (afd. Apoteker B.), f. 5. Oktbr. 1891 (mn).
3. Erik Dreyer (Postmester D., Haslev), f. 25. Marts 1892 (ns).
4. Axel P. J. Elgaard (Lærer E., Allerslev, Præstø), f. 30. Oktbr. 1891 (mn).
5. Knud E. L. Ewald (Herredsfuldmechtig, Justitsraad E., Løgstør), f. 22. Decbr. 1891 (ns).

6. Valdemar L. Ewald (Broder til Nr. 5), f. 22. Decbr. 1891 (ns).
7. Frants E. Dorph Hansen (Postmester H., Kallehave), f. 17. Febr. 1892 (ks).
8. Jacob M. Jerichau (afd. Grosserer J.), f. 7. Jan. 1891 (ns).
9. Knud F. Jespersen (Godsforvalter J., Vemmetofte), f. 1. April 1893 (ns).
10. Svend F. Jespersen (Broder til Nr. 9), f. 3. Oktbr. 1891 (mn).
11. Axel V. Knuhtsen (Sognepræst K., Terslev, Haslev), f. 1. Febr. 1891 (mn).
12. Aage Lindegaard (Løjtnant L., Lykkesholm, Ellested), f. 24. Marts 1891 (mn).
13. J. P. Junggreen Lunn (Landstingsmand, Godsejer L., Aggersvold, Jyderup), f. 1. Maj 1893 (mn).
14. Johan H. R. Maës (Amtsforvalter M., Hjørring), f. 25. August 1891 (ns).
15. Torkil Keiser Nielsen (Folketingsmand, Sognepræst N., Taagerup, Rødby), f. 27. Novbr. 1891 (mn).
16. Torkild Stig Nielsen (afd. Fabrikbestyrer N.), f. 24. Maj 1892 (mn).
17. Johan Nordentoft (Apoteker N., Haslev), f. 21. Marts 1891 (ns).
18. Paul C. P. Opstrup (Birkefuldmægtig O., Haslev), f. 20. Septbr. 1891 (ks).
19. Karl Robert Petersen-Studnitz (Kontorchef, Professor P.-S., København), f. 1. Septbr. 1891 (ns).
20. Frederik D. C. Reventlow (Folketingsmand, Greve R., Rudbjerggaard, Nakskov), f. 5. Maj 1893 (ks).
21. Erling Traustedt (afd. Adjunkt T.), f. 2. Juni 1891 (ns).
22. Einar Wium (Overretssagfører W., Holstebro), f. 8. August 1892 (ns).

23. Knud Zahle (Herredsfuldmechtig Z., Næstved), f. 22. April 1892 (ns).

V Klasse.

1. Ernst F. G. H. Bencard (Godsejer B., Fodbygaard, Næstved), f. 2. Juli 1892 (ns).
2. Sven C. Clausen (Branddirektør, Justitsraad C., Holsted), f. 30. Oktbr. 1893 (ns).
3. Johannes Forchhammer (Broder til Nr. 4 i gl. VI Kl.), f. 30. Oktbr. 1892 (mn).
4. Otto L. V. Hammerich (Postmester H., Bogense), f. 21. Juli 1892 (ns).
5. Christian Hvidt (afd. Ingeniør H.), f. 5. Novbr. 1893 (mn).
6. Holger Jespersen (afd. Sognepræst J.), f. 1. Jan. 1893 (mn).
7. Axel H. Kornerup (Forpagter K., Gyldensteen, Bogense), f. 18. Januar 1894 (ns).
8. Emil V. S. Lassen (Godsejer L., Høvdingsgaard, Mern), f. 11. August 1893 (ns).
9. Otto F. Lütken (Sognepræst L., Simmerbølle, Rudkøbing), f. 24. Septbr. 1892 (ks).
10. K. E. Bendt Olsen (Plejefader Læge Bøcher, København), f. 1. Maj 1893 (ns).
11. Axel V. Schaumburg-Müller (fhv. Forpagter S.-M., København), f. 29. Marts 1893 (ns).
12. Georg J. S. Spøhr (Købmand S., Faaborg), f. 16. Septbr. 1893 (ks).
13. Lauritz C. Tarp (Købmand T., Nakskov), f. 22. Novbr. 1892 (mn).
14. Herluf B. Thomsen (Købmand T., Trangisvaag, Færøerne), f. 14. Januar 1893 (ns).

IV Klasse.

1. Harald A. L. Arffmann (Læge A., Faaborg), f. 19. Juli 1893.
2. Christian L. Bencard (Broder til Nr. 1 i V Kl.), f. 19. Febr. 1894.
- 3.* Olaf Bærentsen (Amtmand B., Færøerne), f. 18. Septbr. 1894.
4. Hans Christian Dorph (Ritmester D., København), f. 20. Novbr. 1892.
5. Svend K. Hagen (Sygehuslæge H., Brovst), f. 19. Maj 1894.
6. Frits E. Høegh-Guldberg (fhv. Proprietær H.-G., Silkeborg), f. 17. Maj 1893.
7. Holger Jepsen (Broder til Nr. 8 i gl. VI Kl.), f. 23. Septbr. 1894.
8. Otto I. Kaarsberg (Professor, Dr. med. K., København), f. 26. Novbr. 1894.
9. Svend M. Koefoed (Proprietær K., Skovballegaard, Horslunde), f. 15. Februar 1894.
10. Kjeld H. Larsen (Købmand L., Præstø), f. 3. Oktober 1894.
11. Carl T. Rasmussen (Købmand R., Nakskov), f. 9. Juni 1893.
12. Preben Selmer (Borgmester S., Ebeltoft), f. 26. Juli 1894.
13. J. A. Gottlob Stage (Læge S., Rude), f. 16. Oktober 1893.
14. Ernst F. D. v. Voss (Direktør V., Fredericia), f. 6. Juli 1894.
15. Mogens Wied (Forvalter W., Stege Sukkerfabrik), f. 21. April 1894.
16. Henning A. Wium (Broder til Nr. 22 i ny VI Kl.), f. 13. Novbr. 1894.

III Klasse.

1. Johannes I. Borre (Lærer B., Næstved), f. 31. Aug. 1895.
2. Ernst Bruun (Toldkontrollør B., Nakskov), f. 28. Maj 1895.
3. Tage A. Caroc (afd. Kommandør C.), f. 26. Febr. 1896.
4. Jørgen E. V. Dinesen (Godsejer D., Skørtinge, Eskildstrup), f. 22. Juni 1895.
5. Andrei P. Grønnegaard (Forpagter G., Corselitze, Nykøbing F.), f. 12. Decbr. 1895.
6. Knud Stellfeld-Hansen (Bankfuldmægtig S.-H., Næstved), f. 30. April 1896.
7. Poul E. E. Jensen (Købmand J., Haslev), f. 25. Novbr. 1893.
8. Helge F. Jespersen (Broder til Nr. 9 og 10 i ny VI Kl.), f. 13. Juni 1895.
9. Vidar M. Kolbye (Fabrikbestyrer K., Højbygaard Sukkerfabrik, Holeby), f. 23. Decbr. 1895.
10. Johannes B. Lind (Sognepræst L., Hammer, Lou), f. 12. Juni 1895.
11. Christian F. G. Moltke (Hofjægermester, Greve M., Marienborg, Stege), f. 19. April 1895.
12. Otto Moltke (Hofjægermester, Greve M., Nørager, Ruds Vedby), f. 2. Juli 1895.
13. Axel Nielsen (Dyrlæge N., Remkolde, Vordingborg), f. 10. Januar 1896.
- 14.* Otto Nyeborg (Sognepræst N., Stenmagle, Stenlille), f. 12. Septbr. 1895.
15. Aage H. Petersen (Købmand P., Næstved), f. 27. Septbr. 1895.
16. Frederik Poulsen (Kæmner P., Nysted), f. 17. Marts 1895.

- 17.* Christian D. T. Saugmann (Godsforvalter S., Tranekær), f. 16. Juni 1895.
- 18.* Jes A. S. Spøhr (Broder til Nr. 12 i V Kl.), f. 23. Juli 1895.
19. Kai Struckmann (Distriktslæge S., Næstved), f. 14. Septbr. 1895.
- 20.* Frithjof Tvedegaard (Læge T., Jydstrup, Ringsted), f. 9. Januar 1895.
21. Clyde G. Sunby (Bogholder S., New York; Plejemoder: Stiftsdame Frøken v. Bornemann, Hornbæk), f. 27. August 1895.
22. Frode I. Vinther (Lærer V., Vejlø, Næstved), f. 20. August 1895.

II Klasse.

1. C. W. Bent Ahlefeldt-Laurvig (Broder til Nr. 1 i ny VI Kl.), f. 15. April 1896.
2. Einar Blechingberg (Amtsforvalter B., Næstved), f. 29. Septbr. 1895.
3. K. B. C. Eiler Brockenhuus-Schack (Hofmarskal Greve B.-S., København), f. 3. Marts 1896.
4. Carl O. C. L. Dehlholm (Adoptivfader: Overinspektør Ahrensborg, Aarhus), 5. Juli 1896.
5. Poul E. Engell (Grosserer E., København), f. 30. April 1896.
- 6.* Svend Holger Hansen (Skovrider H., Tranekær), f. 10. Juni 1895.
7. Ejnar Heiberg (Stiftsfysikus, Dr. med. H., Viborg), f. 18. Marts 1896.
8. Karl P. Illum (Overlærer I., Faaborg), f. 1. April 1896.
9. Svend Krøigaard (Lærer K., Aversj, Herlufmagle), f. 15. Februar 1896.

- 10.* Holger C. Lind (Skatteinspektør L., Frederiksberg), f. 18. Maj 1895.
11. Christian D. v. Lüttichau (Folketingsmand, Hofjægermester L., Viskum), f. 4. Novbr. 1895.
12. Arthur F. Nielsen (Arkitekt N., Frederikshavn), f. 21. August 1896.
13. Aksel M. Petersen (Slagtermester P., Næstved), f. 11. Juli 1896.
- 14.* Vincens de Steensen-Leth (Forpagter S.-L., Stensgaard, Lohals), f. 26. Decbr. 1896.
15. Wilhelm H. v. Voss (Broder til Nr. 14 i IV Kl.), f. 7. Maj 1896.

I Klasse.

- 1.* Svend Bærentsen (Broder til Nr 3 i IV Kl.), f. 22. Maj 1896.
- 2.* J. Henry L. Friderichsen (Godsejer F., Høvængegaard, Nysted), f. 26. Maj 1897.
- 3.* Erik F. A. J. Holstein (Lensgreve H., Holsteinborg, Rude), f. 21. Novbr. 1896.
- 4.* Hugo L. Jensen (Skovrider J., Holsteinborg, Rude), f. 24. April 1897.
- 5.* Valdemar Klitgaard (Grosserer K., København), f. 13. Novbr. 1896.
- 6.* Frederik J. Koch (Forpagter K., Højstrup, Rødvig), f. 13. Oktbr. 1897.
- 7.* Hans H. v. Lüttichau (Broder til Nr. 11 i II Kl.), f. 5. April 1897.
- 8.* Conrad E. le Maire (Godsejer le M., Frederiksdal, Nakskov), f. 31. Januar 1897.
9. Karl S. Stage (Broder til Nr. 13 i IV Kl.), f. 22. Marts 1896.

Det aarlige Kontingent for en Discipel paa Herlufsholm er i de 4 nederste Klasser 600 Kroner, i de 3 øverste 800 Kr. Kontingentet er Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin (for saa vidt han behandles paa Herlufsholm). Som skolesøgende Disciple optages kun Sønner af Stiftelsens paa Herlufsholm boende Embedsmænd.

Anmeldelser om Aspiranter til de Pladser, der bliver ledige ved Slutningen af Skoleaaret, stiles til Stiftelsens Forstander, Gehejmekonferensraad, Lensbaron *Reedtz-Thott*, og indsendes til Sekretæren, Fuldmægtig i Kultusministeriet *Glahn*, Østerbrogade 78, København Ø., inden Udgangen af Maj Maaned. Der maa deri opgives, hvad Aspiranten har læst, og hvilken Klasse han forberedes til. Daabs- og Vaccinationsattest samt Vidnesbyrd fra den Skole eller de Lærere, som hidtil har ledet Aspirantens Undervisning, indsendes sammen med Anmeldelsen. Til Vejledning ved Aspiranters Forberedelse udgiver Skolen i Oktober Maaned hvert Aar en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der faas ved Henvendelse til Rektor. Ny Disciple optages fortrinsvis i de to nederste Klasser. Optagelse finder ikke Sted i Løbet af Skoleaaret.

Udmeldelse maa altid tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maaned's Kontingent betales. Udmeldelser i Juleferien bør altsaa tilstilles Rektor inden December Maaned's Udgang, og i Sommerferien inden Juli Maaned's Udgang.

Undervisningen.

Den Omdannelse af det højere Skolevæsen, som er blevet grundlagt ved Lov om højere Almenskoler af 24. April 1893, er gennemført i sin hele Udstrækning ved Herlufsholm Skole, kun med den Undtagelse, at der ikke er oprettet den i Lovens § 2 omhandlede Realklasse. Der er altsaa Adgang til at følge alle Gymnasiets tre Linier.

Fag- og Timefordeling.

I indeværende Skoleaar har Fagene været fordelt paa følgende Maade:

		Ugentlig.
Rektor <i>Bache</i> : Engelsk i IV, ny VI og gl. VI, Historie i I, Skrivning i IV	15	Timer
Overlærer <i>Hasselager</i> : Græsk i V, ny VI og gl. VI, Latin i ny VI's, Oldtidskundskab i ny VI's.....	22	—
Overlærer <i>Petersen</i> : Matematik i Vmn, Fysik i Vmn, ny VI'mn og gl. VI'm, Tegning i gl. VI'm.....	24	—
Overlærer <i>Hansen</i> : Gymnastik i alle Klasser, Latin i IV og V.....	28	—
Adjunkt <i>Hammershaimb</i> : Regning i I, Matematik og Regning i II, Fysik i II—IV, Kemi i Vmn og ny VI'mn, Fysik i ny VI's + ns og i gl. VI's....	21	—
Adjunkt <i>Mørch</i> : Fransk i V, ny VI og gl. VI, Tysk i IV, V og ny VI.....	26	—
Adjunkt <i>Raaschou-Nielsen</i> : Dansk i ny VI		

		Ugentlig.
og gl. VI, Latin i ny VIks og gl. VI, Engelsk i III.....	24	Timer
Adjunkt <i>Gøtzsche</i> : Dansk i IV, Tysk i II og III, Historie i IV, ny VI og gl. VI, Oldtidskundskab i V, ny VIks + mn og gl. VI, Skrivning i II og III	28	—
Adjunkt <i>Thomsen</i> : Religion i I—IV og gl. VI, Dansk i I og II, Historie i II og III, Geografi i II og III.....	24	—
Adjunkt <i>Willumsen</i> : Matematik og Regning i III, IV, Vks + ns, ny VI og gl. VI.....	27	—
Adjunkt <i>Ferdinand</i> : Naturhistorie og Geografi i I, IV, V og ny VI, Naturhistorie i II og III.....	24	—
Konst. Adjunkt <i>Michelsen</i> : Dansk i III og V, Engelsk i I, II og V, Skrivning i I, Sløjd i I og II.....	26	—
Pastor <i>Schamby</i> : Religion i V og ny VI.	2	—
Organist <i>Wiig</i> : Sang og Musik i alle Klasser	26	—
Tegnelærer <i>Kristiansen</i> : Tegning i I—III.	6	—

Med Hensyn til den efterfølgende Timeplan bemærkes, at de to Sløjdtimer i II Klasse og nogle af Timerne i Naturhistorie i I og III Klasse i Sommermaanederne har været anvendt til Havearbejde.

	Gl. VI			Ny VI			Ny V			IV	III	II	I
	S.	F.	M.	ks.	ns.	mn.	ks.	ns.	mn.				
Religion		1		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Dansk		4		4	4	4	4	4	4	4	4	3	5
Fransk	1	2	2	3	3	3	6	6	6				
Engelsk		2		2	5	2	2	5	2	2 ^{1/2}	3	3	5
Tysk					4			4		4	4	5	
Historie		3		5	5	5				2	2	2	3
Geografi										2	2	2	2
Naturhistorie										2	3	2 ^{2/2}	4
Latin	8			5	3		6	5		4			
Græsk	6			5			7						
Oltidskundskab			1	1	1	1		1	1				
Matematik og Regning			6	2	2	5	2	2	7	6	5	4	3
Fysik	3		7	2	2	6			6	2	2	2	
Skrivning										1/2	1	1	2
Tegning			2								2	2	2
Sløjd												2 ^{2/2}	2
Sang		2		2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Gymnastik og Sport		4		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	18	18	18	17	19	17	36	36	36	35	36	36	36

Oversigt

over Skolens Arbejde fra August 1908 til Juli 1909

Religion.

- Gl VI Kl. Mundtlig Behandling af Emner fra gamle og ny Testament samt Foredrag over enkelte kristelige Personligheder og etiske Spørgsmaal.
- Ny VI Kl. Gennemgaaet Johannes Evangeliets første 6 Kap. samt fortalt Kirkehistorie fra Oldtid og Middelalder; desuden nogle Træk fra den nyere Missionshistorie.
- V Kl. Gennemgaaet Apostlenes Gerninger, Kap. 14—28, samt fortalt Kirkehistorie fra nyere Tid.
- IV Kl. Mættæusevangeliet efter Rørdams Oversættelse, Kap. 18—28, og Apostlenes Gerninger Uden Bog Trosartiklerne, Fadervor og Sakramenterne
- III Kl. Mattæusevangeliet efter Rørdams Oversættelse. De 10 Bud gennemgaaet uden Bog.
- II Kl. Bertha Hahns Bibelhistorie for Mellemskolen: Fra Rigets Deling den gamle Pagt ud. Evangelierne til Kirkeaarets Fester. Nogle Salmer.
- I Kl. Bertha Hahns Bibelhistorie for Mellemskolen: Fra Skabelsen til Salomo. Bibelen meget benyttet. Juleevangeliet og en Del Salmer.

Dansk og Oldnordisk.

- Gl. VI Kl. Den danske Litteraturs Historie forfra til Oehlenschläger og fra Paludan-Müller og ud er gennemgaaet efter Karl Mortensens Lære-

bog. Det meste af det i Fjor læste er re-
 peteret. Til Eksamen opgives den danske
 Litteraturs Historie til 1870 efter samme
 Lærebog; udførligst Oehlenschlägers Ung-
 domsdigtning. Af læste Værker opgives:
 Holberg: Barselstuen og Det lykkelige Skib-
 brud; Oehlenschläger: St Hansaftenspil og
 Dina; Heiberg: En Sjæl efter Døden og De
 Nygifte; Hauch: Søstrene paa Kinnekullen;
 Blicher: Hosekræmmeren; Winther: Annette
 og Scene i et romersk Osteri.

Oldnordisk: Wimmers Læsebog Side 53
 —63, 74—107, 114—121 og 132—135.

De danske Stilopgaver har været: 1) For-
 skellige Arter af Snobberi. 2) En Karak-
 teristik af Paludan-Müller som Digter. 3)
 Sportens Betydning for de unges Udvikling.
 4) Den almindelige Værnepligt og dens Be-
 tydning. 5) Om vore gamle Folkeviser med
 særligt Henblik paa Trylleviserne. 6) Island.
 7) Hvorfor fejrer vi den 11. Februar i Aar
 som en national Festdag? 8) Veltalenhedens
 Betydning i vore Dage. 9) Englands Uden-
 rigspolitik i sidste Halvdel af det nittende
 Aarhundrede. 10) Med hvad Ret kaldes
 vor Tid Opfindelsernes Tid?

Ny VI Kl. Den danske Litteratur i det attende Aarhun-
 drede er gennemgaaet ved Læsning af en-
 kelte Hovedværker og Litteraturprøver. Lit-
 teraturhistorien fra Holberg til Blicher efter
 Karl Mortensens mindre Lærebog.

Af Klassen er læst: Holberg: Jakob von
 Thyboe og Barselstuen; Wessel: Kærlighed

uden Strømper; Oehlenschläger: St. Hansaftenspil; Heiberg: En Sjæl efter Døden.

Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur fra 1800: Side 184—194, 208—229, 236—254, 269—275, 278—283, 285—291, 293—298, 299—300, 303—306, 309—337, 346—349, ialt ca. 106 Sider.

Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur efter 1800: Side 79—86, 113—126, 138—141 og 142—146.

Bertelsens Oldnordiske Læsebog Side 1—21.

Af Disciplene er der holdt 12 Foredrag over følgende selvvalgte Emner: Sukkerfabrikation; Esperanto; Landbrugsredskaber i Fortid og Nutid; Vulkaner og Jordskælv; Sønderjylland 1864—1900; Th. Roosevelt; Nationaløkonomi paa Landbrugets Omraade; Fæstningens Værd; Om Alberti og hans offentlige Færd; Om Radium; Boerne; Danske Postfrimærker.

Stilopgaverne har været: 1) Fordelene og Ulemperne ved Livet paa en større Kostskole. 2) En Karakteristik af en af Hovedpersonerne i Holbergs Jakob von Thyboe. 3) Vesterhavet, dets Indflydelse paa og Betydning for Jyllands Natur og Befolkning. 4) Rigdommens Værd og Farer. 5) Grækerne i Lilleasien indtil Alexander d. Store (givet af Historielæreren). 6) Om Jærnbanners Betydning for den aandelige og materielle Udvikling. 7) Kærlighed uden Strømper og dens Betydning for den danske Litteratur. 8) Om Vigtighed. 9) Hvad jeg læser i min

Fortid og hvorfor. 10) a) Agerdyrkningen som Kulturens Moder. b) den mat. nat. Linie: Hvilken Indflydelse har Klimaet paa Menneskets Næringsveje (givet af Naturhistorielæreren). 11) Afholdsbevægelsens Berettigelse og Betydning.

V Kl. Klassen har læst fyldige Prøver af de betydeligste Prosaforfattere fra Holberg til og med St. St. Blicher. Hovedforfatternes Liv er tillige gennemgaaet efter Karl Mortensens mindre Litteraturhistorie. Af Hovedværker er læst paa Klassen: Erasmus Montanus, Jakob v. Thyboe, Extremerne samt Poul Møllers ufuldendte Novelle. Desuden Kærlighed uden Strømper og St. Hansaften-Spil. Endvidere er læst omtrent Halvdelen af Niels Klims underjordiske Rejse og store Stykker af Baggesens Labyrinthen.

Af Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur før 1800 er læst Side 184—228, 242—50, 259—264, 285—89, 300—306, 309—312, 315—346.

Af Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur efter 1800 er læst Side 427—442, 469—475, 488—491, 501—504, 508—528, 534—551, 556—58.

I *Svensk* er læst efter Svenske Forfattere ved Falbe-Hansen og Thyregod: Geijer: Vikingen; Almquist: Grimstahamns Nybygge; Rydberg: Realisten Åbrandsson; Geijerstam: Min första Allmogoberättelse og Brudst. af Mina Pojkar; S. Elkan: Också en Debut; Selma Lagerlöf: En Saga om en Saga, Mor-

bror Ruben og Brudst. af Antikristens Mirakler; H. Berger: En af dem; P. Hallström: En simpel Tragedi samt en Del Digte af Fröding For Klassen er læst: Tegnér: Axel, større Brudstykker af Niels Holgerssons Resa og Vapensmeden samt nogle Digte af Karlfelt.

Til Midten af Maj er der skrevet følgende Stile: 1) Hvad Nytte og Glæde kan man have af sine Ferier? 2) Min Yndlingslæsning. 3) Hvor kommer Regnvandet fra? Hvor gaar det hen? Hvad Nytte eller Skade gør det? 4) Karakteristik af 2 Hovedpersoner i „Erasmus Montanus“. 5) Ad hvilke forskellige Veje lærer vi Fortiden at kende? 6) Genfortæl Handlingen i Jakob v. Thyboe. 7) En Sportskamp. 8) Om Værdien af Nutidens Opdagelsesrejser. 9) Hvorvidt og hvorfor kan man kalde Europa Jordens Herre? 10) Med hvad Ret har man kaldt Rom „den evige Stad“? 11) Hvilken Fordel har man af at kunne fremmede Sprog? 12) En Version fra Engelsk. 13) Er en Storstad, en Provinsby eller „Landet“ at foretrække som Opholdssted? 14) Hvilken Betydning har Himmellegerne for Mennesket, og hvilken har man tillagt dem? 15) Karakteristik af en af Hovedpersonerne i Paul Møllers Novelle. 16) Hvorvidt har Studiet af Naturkræfterne fremmet almindeligt Velvære?

2 Foredrag er holdte af Disciple paa Klassen, et om St. St. Blichers Liv og Digtning, et om Poul Møllers Liv indtil Kina-rejsen.

IV Kl. Til Oplæsning er benyttet Agerskov og Rørdams Læsebog for Mellemskolen. Af dansk Litteratur er gennemgaaet: Oehlenschläger: Axel og Valborg, nogle Digte, Helges Drapa og Brudstykker af Vaulundurs Saga; Heiberg: Elverhøj; nogle Noveller af Blicher, nogle Fortællinger af Chr. Winther og hans Træsnit og Hjortens Flugt; Goldschmidt: Maser. En Stil hver anden Uge.

Til Eksamen opgives: Agerskov og Rørdams Læsebog Side 241—251, 256—346, Oehlenschläger: Axel og Valborg, Blicher: De tre Helligaftener, Præsten i Vejlbj, Røverstuen.

Svensk: Christensens Læsebog for Mellemskolen (2. Opl.) Side 49—56, 67—71, 80—84, 90—96, 108—112, nogle Digte af Runeberg: Fänrik Stål, og Brudstykker af Blanche: Hyrkuskens berättelser og Selma Lagerlöf: Niels Holgerssons underbara resa II.

Til Eksamen opgives det, der er læst i Aar af Christensens Læsebog.

III Kl. Oplæsning efter Agerskov og Rørdams Dansk Læsebog for Mellemklasserne. Digtene Fregatten Ørnens Brand (Hertz), Den Undvegne (Wilster) og Asgaardsrejen (Welhaven) er lært udenad. Uden Forberedelse har Klassen oplæst: Chr. Winther: Den røde Mand, Carit Etlar: Abraham, Isak og Jakob, W. Christmas: Guldminen Malibrän. For Klassen er oplæst: Valdemar Rørdam: Fynbo-Skrædderen, Den sorte Kokarde, Mogens og Dorth

Mari (alle af Den gamle Kaptajn) samt De to paa Broen, Blicher: De tre Helligaftener, Dickens's A Christmas Carol i Oversættelse v. Andresen og Bjørnson: En glad Gut.

I *Svensk* er læst ca. 60 Sider af Selma Lagerlöf: Niels Holgerssøns underbara resa.

En dansk Stil om Ugen, dels Genfortællinger, dels Fristile.

II Kl. Øvelser i Oplæsning efter Borchsenius og Winkel Horns Læsestykker; Oehlenschlägers Aladdin; Stykker af Hauchs Thorvald Vidførelse. Nogle af H. C. Andersens og Øvelser i Analyse efter Olaf Lange. Nogle Digte er lært udenad. En Stil om Ugen, mest Genfortælling.

I Kl. Oplæsning efter Emil Slomanns Læsebog, 3die Bind. Før og af Klassen er desuden læst en Del af H. C. Andersens og Grimms Eventyr; Budde: Historien om en Drengs Vilje og Spejlet samt en Del andre Fortællinger. Analyse efter Olaf Langes danske Sproglære. Vers er lært udenad efter Læsebogen. En Genfortælling eller Diktat hver Uge.

Fransk.

Gl. VI Kl. Nyrop: Lectures françaises I, S. 82—141 og 152—173. Oluf Nielsen: Fransk Syntaks § 1—18 og § 91—114. Kursorisk: Vigny: Cinq-Mars, 1. Bind og 2. Bind, Kap. 16 og 24. De sproglige: 1 Stil om Ugen, mundtlig og skriftlig, efter Giedes Stiløvelser.

Matematikerne: mundtlige Øvelser efter Michelsens Stiløvelser og Ekstemporallæsning af Molière (*Le Bourgeois Gentilhomme*), Voltaire (Smaaestykker af *Histoire de Charles XII*), Paul Bourget, Maupassant.

Ny VI Kl. Jespersen og Stigaards Begynderbog, Side 111—119. Bødtker og Høst: Franske Læsestykker, Side 12—43 og 109—177. Henrik Madsens Grammatik.

V Kl. Jespersen og Stigaards Begynderbog til Side 99. Skriftlige Diktatøvelser og Besvarelser af Spørgsmaal.

Tysk.

Ny VI Kl. (ns). Ingerslev og Vibæk: *Deutschland I*, Side 33—41, 63—74, 95—101 (de 2 sidstnævnte Stykker benyttede til Taleøvelser). Schillers *Maria Stuart*; Knauths *Auswahl deutscher Gedichte* Nr. 43, 79—81, 83—91, 96—105, 134—137, 141—144, 146, 149—157, 161—162, 167—169, 180—181, 193—194. *Kursorisk: P. v. Schönthan: Zwei Verbrecher. Gotfr. Keller: Die arme Baronin. Wilh. Jensen: Magister Timotheus. Hopfen: Trudals Ball. Frenssen: Peter Moors Fahrt nach Südwest (Halvdelen).* — Vibæks *Sproglære for Gymnasiet (med Forbigaaelser)* til § 214. Hver anden Uge Stil, mest Genfortællinger, enkelte Oversættelser fra Dansk og et Par friere Opgaver i Tilslutning til det læste Pensum.

V Kl. (ns). Ingerslev og Vibæk: *Deutschland I*, Side 23.

- 41, 101—166 (125—140 benyttet til Taleøvelser). Kursorisk: J. Pederzani-Weber: Auf rauhen Pfaden, Side 48—110. Hockländer: Soldatenleben im Frieden, 165 Sider. — Kapers Stiløvelser for Mellemklasserne: mundtlig gennemgaaet Halvdelen. En Stil ugentlig, dels Oversættelser fra Dansk, dels Genfortællinger. Ingerslev og Vibæks Stiløvelser er benyttede til mundtlig Genfortælling.
- IV Kl. Ingerslev og Vibæks Læsebog for Mellemskolen Side 91—229. Extempore: Auf rauhen Pfaden, Side 20—33, 48—65, 83—106. Vibæks Grammatik.
- III Kl. Reinckes Begynderbog, Side 155 ud; sammes Læsebog for Mellemskolen, Side 1—45, 61—132. Reinckes Grammatik. Nogle skriftlige Øvelser: Diktat, Udfyldningsstykker, Version og Retroversion.
- II Kl. Ingerslev og Vibæk: Begynderbog, Side 1—100.

Engelsk.

- Gl. VI Kl. O. Jespersen: The England and America Reader (1903) Side 14—36, 52—84, 110—135, 179—199, 207—217. Hansen og Magnussen: Engelske Læsehæfter, 3. Hæfte. O. Jespersen: Engelsk Begyndergrammatik er benyttet.
- Ny VI Kl. *Den ny-sproglige Linie*: O. Jespersen: The England and America Reader, 2. Udg. Ad. Hansen: Engelske Digtere I og II. Shakespeare: Macbeth, ved Bøgholm og Madsen. Kursorisk: Conway: Called back, Side 70—128. Orczy:

The Scarlet Pimpernel, Side 1—312. — I Stil om Ugen, mest Oversættelse fra Dansk. Ad. Hansens Engelske Stiløvelser, Side 24—87, er gennemgaaet, dels mundtlig, dels skriftlig.

Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige Linie: Conway: Called back Side 70—128. Orczy: The Scarlet Pimpernel Side 1—196. The England and America Reader Side 98—121.

- V Kl. *Den ny-sproglige Linie:* Bøgholm og Madсен: Engelsk Læsebog for Gymnasiet (hele Bogen). Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson's Supplementary Readers X). Nogle Noveller fra The Strand Magazine er læst højt for Klassen. I Stil om Ugen, i det første Halvaar Genfortællingsstile, senere Stile efter Ad. Hansens Stiløvelser.

Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige Linie: Bøgholm og Madсен: Engelsk Læsebog for Gymnasiet Side 10—17, 50—104, 185—218, 251—319.

- IV Kl. Stevenson: Treasure Island v. O. Jespersen, hele Bogen. Til Eksamen opgives Side 151—202.
- III Kl. Andersen og Panduro: Engelsk i Mellem-skolen II, Side 62—97. Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, Side 1—78.
- II Kl. Jespersen og Sarauw: Engelsk Lærebog for Mellemkolens lavere Klasser Side 22—110 (med nogle Overspringelser).
- I Kl. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog

samt Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser, Stykke 1—60.

Historie.

Gl. VI Kl. Til Eksamen opgives: Af Oldtidens Historie efter Ræders Lærebog for Gymnasier (4. Udg.) Roms Historie fra de puniske Kriges Begyndelse til Augustus's Død. Nordens Historie efter 1660 efter Ottosens Lærebog. Af den almindelige Verdenshistorie efter Ottosen og Schmidts Lærebog Humanismens, Opdagelses og Reformationens Periode indtil Luthers Død og efter Fr. Nielsens Lærebog: Den nyeste Tids Historie fra 1789. Samfundskundskab efter Munchs Lærebog: Afsnittene om Stats- og Kommunestyrelse og Samfundets økonomiske Liv.

I Aarets Løb er gennemgaaet Nordens Historie fra Unionstiden (Side 88), den nyere Tid efter Ottosen og Schmidt, den nyeste Tid efter Fr. Nielsen samt Samfundskundskab sidste Afsnit.

Ny VI Kl. Munchs Lærebog i Verdenshistorie I og II til Ludvig XIV's Tid (Side 136). Ottosens Nordens Historie til Enevældens Indførelse (Side 161).

V Kl. har ikke faaet Undervisning i Historie i dette Skoleaar.

IV Kl. Den nyeste Tids Historie efter Ludvig Schmidts Lærebog for Mellemskolen II fra Side 121 Bogen ud. Samfundskundskab gennemgaaet mundtligt, væsentlig paa Grundlag af Jensen-Lützhøft: Det danske Samfund.

- III Kl. L. Schmidts Lærebog for Mellemskolen II
Side 1—116.
- II Kl. L. Schmidts Lærebog for Mellemskolen I
Side 108 Bogen ud.
- I Kl. L. Schmidts Lærebog for Mellemskolen I
Side 1—134.

Geografi.

- Ny VI Kl. *Den matem.-naturv. Linie.* M. Vahl: Geografi for Gymnasiet Side 135—269. Tegning af Kort over Jordens Plantebælter.
- V Kl. *De sproglige Linier.* P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier, I Del. Side 169—241. Tegning af et Kort over Jordens Plantebælter.
Den matem.-naturv. Linie. M. Vahl: Geografi for Gymnasiet Side 135—269. Tegning af Kort over Jordens Plantebælter.
- IV Kl. P. Andersen og M. Vahl: Geografi for Mellemskolen, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Rusland, Rumænien, Østrig og Ungarn, Tyskland, Storbritanien og Irland.
- III Kl. P. Andersen og M. Vahl: Geografi for Mellemskolen II, Afrika, Asien, Amerika og Australien. Korttegning.
- II Kl. P. Andersen og M. Vahl: Geografi for Mellemskolen I, fra Alperne Bogen ud; II, Afrika. Stykke af Dreyer: Naturfolkernes Liv. Korttegning.
- I Kl. P. Andersen og M. Vahl: Geografi for Mellemskolen, I Del, til Alperne. Korttegning.

Naturhistorie.

- Ny VI Kl. *Den matem.-naturv. Linie.* Med Benyttelse af M. Vahl: Geografi for Gymnasiet læst Danmarks Geologi. Gennemgangen af Planternes Anatomi med Benyttelse af Skolens Mikroskoper er afsluttet. A. Krogh: Fysiologi, den histologiske Del.
- V Kl. *De sproglige Linier.* P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier II, Side 3—66.
- Den matem.-naturv. Linie.* Victor Madsen og Bøving-Petersen: Geologi for Gymnasiet Side 1—11. Med Benyttelse af afskrevne Tekst og Mikroskoper gennemgaaet Typer af Alger, Bakterier og Svampe. Forfærdigelse af mikroskopiske Præparater til en Samling af saadanne, samt Dyrknings- og Infektionsforsøg.
- IV Kl. Bøving-Petersen og Alb. Stockmarr: Zoologi for Mellemskolen II, Orme, Bløddyr, Straaledyr samt Mennesket.
- Simonsen og Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte IV, samt af Hæfterne I, II og III de Arter, som hører til de i IV Hæfte nævnte Familier. E. Tryde: Skoleflora benyttet.
- III Kl. Bøving-Petersen og Alb. Stockmarr: Zoologi for Mellemskolen, Fisk og Leddyr. Simonsen og Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte III. E. Tryde: Skoleflora benyttet.
- II Kl. Bøving-Petersen og Alb. Stockmarr: Zoologi for Mellemskolen, Fuglene fra Gøgen samt Krybdyr og Padder. Simonsen og Balslev:

Botanik for Mellemskolen, Hæfte II. E. Tryde:
Skoleflora benyttet.

- I Kl. Bøving-Petersen og Alb. Stockmarr: Zoologi
for Mellemskolen, Pattedyr og Fugle til
Spurvehøgen. Simonsen og Balslev: Botanik
for Mellemskolen, Hæfte I.

Latin.

- VI Kl. Cicero: Cato major Kap. 15—23 og Breve
efter Freys Udvalg Side 49—69 (Ad. Qu.
fr. I 1.) og 86—96 (Ad. Att. II, 22 og 23;
III, 5, 6, 9, 10, 13, 19 og 22). Seneca:
Consolatio ad Marciam. Tacituses Annaler
ved Bricka og Thomsen Side 1—45 og
126—133. Horatses Breve I og II Bog.
Schulze: Römische Elegiker Catullus Nr. 1,
3, 4, 6, 15, 16, 28 (= Carmina 1, 2, 3,
4, 14, 31, 62), Tibullus Nr. 1, 2, 3, 5, 8
(I 1, 3, 10. II 1. IV 2), Ovidius Nr. 1, 2,
13 (Trist. IV 10. Amor. I 1. Trist. III 3),
ialt 792 Vers. Repeteret Horatses Oder II,
III undtagen 17, 20, 24, 25, 27, IV 3, 5,
7, 15 og Carmen saeculare. Cursorisk Hen-
richsen 161—183 og Livius VIII. Madvigs
Sproglære, Rafns Litteraturhistorie og Thom-
sens Statsliv er benyttet. 1 Version om Ugen
efter Henrichsens og Thoresens Opgaver.

Til Eksamen opgives: Cicero: Cato Major
og det læste af Brevene. Consolatio ad Mar-
ciam I—XV. Det læste af Tacitus og af

Römische Elegiker samt Horatses Oder. Horatses Breve I 1—10 og II 1, 2.

Ny VI Kl. *Klassisk-sproglig Afdeling*. Ciceros 2 første catilinariske Taler = 26 Kapitler. Ciceros Cato major = 23 Kapitler, ialt 50 Normalsider Cicero. Ovids Metamorphoser: Verdensaldrene, Deucalion og Pyramus og Thisbe, ialt 434 Vers. Horatses Oder II 1, 3, 4, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16, 18 og 20 = 348 Vers. Benyttet Rafns Litteraturhistorie, Thomsens Antikviteter og Madvigs Sproglære. Skrevet 8 Versioner.

Ny VI Kl. (ns). Cæsars Gallerkrig 5. Bog. Ciceros Tale for det maniliske Lovforslag. Efter Fibiger og Pio: Udvalgte Stykker af Cicero, Cæsar, Cornelius, Sallustius og Livius, Side 130—135 (Cornelius Nepos, Themistokles), Side 242—244 (Livius, Hannibal begiver sig til Kong Antiokhos) og Side 251—254 (Livius, Cato den ældre i Spanien), ialt 65 Normalsider.

V Kl. (ns). Østergaard: Latinsk Læsebog for I Gymnasieklasse, de første 41 Sider, indeholdende Stykker af Cicero, Cæsar, Justinus, Cornelius Nepos, Livius, Sallust; Cæsars Gallerkrig III Bog samt af IV Bog 9 Sider, ialt 57 Normalsider.

Den klassisk-sproglige Linie har desuden læst Ciceros Tale Pro lege Manilia, Kap. 1—20 inkl.

IV Kl. Mikkelsen: Latinsk Lærebog for Begyndere, de 41 første Sider.

Græsk.

Gl. VI Kl. Odysseen III og IV, Vers 1—620 (ialt 1117 Vers). Tregders *Anthologia Graeca*, 2. Udgave, 402 Vers (Hom. Hymner 2—5; Elegier 1, 3, 5, 7—9, 11, 13; Epigrammer 1—8, 11, 14, 17—18; meliske Digte A 5—7, 9—11, 13—14, 16—18, 22, 24). Herodot efter Bergs Udvalg, Side 77—97. Xenophons *Memorabilia* I, 2 § 1—17 og § 32—49, II, 3, 7, 10, III, 6 (18¹/₂ Side). Platon, Apologien og Kriton. Lukian efter Gertzes Udvalg: Charon; af Gudesamtalerne 1, 3—4, 7—9; af Samtalerne i Havet 2—3 (27 Sider).

Til Eksamen opgives: Iliaden I og III, Vers 1—382; Odysseen IV, Vers 1—620 (ialt 1613 Vers af Homer). De ovenfor nævnte 402 Vers af Tregders *Anthologia Graeca*. Herodot, Side 19—45 og 77—88 (i alt 102 Kap.). Platon, Apologien og Kriton. Det ovenfor nævnte af Xenophons *Memorabilia* og Lukian.

Benyttet Berg og Hudes Formlære, Hudes Syntax, Sechers Mytologi og Litteraturhistorie. Det vigtigste af den græske Kunsthistorie og Antikviteterne er gennemgaaet mundtlig.

Ny VI Kl. Iliaden I. Odysseen V, Vers 262—493, VI, VII og VIII, Vers 1—265 (ialt 1786 Vers af Homer). Herodot efter Bergs Udvalg, Side 1—4, 7—11, 14—16 og 19—36 (27 Sider = 33 Teubnersider). Hudes græske Elementarbog II, Side 78 og 88.

Benyttet Berg og Hudes Formlære og Hudes Syntax. Læst Sechers Mytologi, Side 46—94.

V Kl. Hudes græske Elementarbog I og II, Side 1—41 og 74—77. Benyttet Berg og Hudes Formlære og Hudes Syntax. Læst Sechers Mytologi.

Oldtidskundskab.

Gl. VI Kl. (m). Græsk Kunsthistorie er gennemgaaet væsentligst efter Fr. Poulsen: Den græske Kunst, med Illustrationer hos Springer, Seemann og Luckenback. Græsk Litteraturhistorie fortalt for Klassen i store Træk. Af Litteratur er læst nogle Prøver paa græsk Lyrik og Aristofanes: Ridderne (ov. N. V. Dorph).

Ny VI Kl. (ns.) Læst Iliaden 16.—19. (incl.) og 22.—24. (incl.) Sang samt Euripides, Iphigenia i Aulis og Iphigenia i Tauroi (alt i Wilsters Oversættelse). — Gennemgaaet den græske Kunst efter Secher, græsk-romersk Kunsthistorie.

Ny VI Kl. (ns + mn.) Læst Iliaden 6., 22. og 23. Sang; Brudstykker af Herodot 1. og 2. Bog samt Hudes Udvalg 2. Hæfte; Aischylos: Perserne (ov. N. V. Dorph), Sofokles: Kong Oidipus (ov. Thor Lange) og Antigone (ov. N. V. Dorph). Gennemgaaet i Foredrag det græske Drama, Teatret og Dramatikerne.

V Kl. Gennemgaaet den græske Mytologi efter H. Bierings Bog og Stykker af Ovids Forvand-

linger (ov. Meisling). Odysseen 6., 7., 8., 9., 10., 21., 22. 23. og 24. Sang. Brudstykker af Herodot.

Matematik og Regning.

- Gl. VI Kl. (m.) Dimittenderne opgiver: Petersens Algebra (med nogle Forbigaaelser), Trigonometri, Stereometri og analytisk Geometri.
- Ny VI Kl. (ks. + ns.) Nielsens mindre Aritmetik: 4 første Kap., Kraghs mindre Geometri: 6 første Kap.
- Ny VI Kl. (mn.) Nielsens Aritmetik: Kap. 6 og 4 sidste Kap., Kraghs Geometri: 3 sidste Kap., Nielsens Trigonometri og 2 første Kap. af Infinitesimalregningen. Kraghs analytiske Geometri: 3 første Kap.
- V Kl. (ks. + ns.) Nielsens mindre Aritmetik til irrationale Tals Def. (incl.), Kraghs mindre Geometri: 1ste Kap.
- V Kl. (mn.) Petersens Algebra 2den Del, sammes Geometri og Begyndelsen af Trigonometrien.
- IV Kl. Pios Aritmetik: Hele Tals Delelighed Bogen ud. Petersens Geometri fra den retvinklede Trekant Bogen ud. Repeteret fra Kongruens og Symmetri. Regneopgaver især fra Pedersens og Røttings Regnebog II.
- III Kl. Pios Aritmetik til hele Tals Delelighed. Foldbergs Geometri fra Konstruktioner Side 45 til ind- og omskrevne Polygoner samt „Afsluttende Bemærkninger om geometrisk Kon-

- struktion“. Repeteret forfra. Regneopgaver efter Cronfelt og Niensens Regnebog III.
- II Kl. Foldbergs Geometri til ind- og omskrevne Polygoner. Sammensat Forholdsregning og Procentregning efter Pedersens og Röttings. Regnebog for Mellemskolen I.
- I Kl. Cronfelt og Niensens Regnebog for Mellemskolen II. Almindelig Brøk og Decimalbrøk i de fire Regningsarter, simple Opgaver i enkelt Forholdsregning (ligefrem og omvendt) samt Opgaver med Beregning af Indtægt, Udgift, Fortjeneste og Tab i Forbindelse med Begyndelsen af Procentregning.

Naturlære.

- Gl. VI Kl. *Matem.-naturv. Afdeling*. Dimittenderne opgiver: Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik og Astronomi. Petersens Elektricitetslære, Lyslære og Varmelære.
- Sproglig-hist. Afdeling*. Dimittenderne opgiver: Prytz's Naturlære med nogle Forbigaaelser og Petersen og Forchhammers Astronomi.
- Ny VI Kl. (ks + ns.). Elektricitet efter Sundorphs Fysik for Mellemskolen og Realklassen. P. Heegaard: Astronomi for Gymnasiets sproglige Linier.
- Ny VI Kl. (mn.). Petersens Elektricitetslære og Lyslære. Øvelser efter Sundorph og Christensens Bog, ialt 16 Gange, hver Gang 2 Timer. Kemi: Julius Petersens Kemi for Gymnasiet, Side 59—95.

- V Kl. (mn.). Petérsen og Forchhammers mekaniske Fysik forfra til Bevægelseslæren. Petersens Varmelære. Øvelser efter Sundorph og Christensens Bog, ialt 16 Gange, hver Gang 2 Timer. Kemi: Julius Petersens Kemi for Gymnasiet til Silicium.
- IV Kl. Th. Sundorph: Lærebog i Fysik for Mellem-skolen II. Jul. Petersens Kemi for Mellem-skolen: Organiske Stoffer, repeteret fra Syrer Bogen ud.
- III Kl. Th. Sundorph: Lærebog i Fysik for Mellem-skolen I: Elektricitet. Jul. Petersen: Kemi for Mellem-skolen fra Syrer Bogen ud.
- II Kl. Th. Sundorph: I lærebog i Fysik for Mellem-skolen I til Elektricitet. Jul. Petersen: Kemi for Mellem-skolen til Syrer.

Geometrisk Tegning.

Gl. VI Kl. (m). Planer, givne ved deres Spor. Skæring mellem Legemer og vilkaarlige Planer.

Frihaandstegning.

I Klasse har i første Halvaar tegnet efter Tegne-inspektør Andersens Vægtavler, i sidste Halvaar efter lettere fritstaaende Genstande. II Klasse har fortsat med sværere fritstaaende Genstande, ofte anbragte i en vanskeligere Stilling; senere paa Aaret har Klassen tegnet efter udstoppede Fugle og flere efter lettere Gibsfigurer. III Klasse har fortsat Øvelserne fra de foregaaende Aar; senere smaa draperede Menneskefigurer og Gibsmodeller, saasom Haand, Fod, Hund og Løve. Nogle faa har tegnet i det frie efter Naturen, og et Par flinke Elever har gengivet en Gibsmodel af et Menneskeansigt.

Sang og Musik.

Med Undtagelse af VI Klasse har hver Klasse haft 2 ugentlige Timer i Sang (herunder Øvelser i Tonedannelse og Nodelæsning), hvoraf en har været Sammensangstime. Der er i Aarets Løb indøvet 12 flerstemmige Sange. IV Klasse har kun haft 1 ugentlig Time. 3 Disciple af de øverste Klasser har været helt fritagne for Sang. 34 Disciple har faaet Musikundervisning, 27 i Klaver, 8 i Violin og 1 i Orgel.

Sløjd.

I II og I Klasse er Brugen af Sav og Høvl indøvet. I II Klasse er Arbejderne udførte efter Tegning ved Enkeltmundsundervisning, i I Klasse efter Tegning og Model ved Klasseundervisning.

I Skolehaven, hvor der i Foraaret 1907 er 76 Disciple, som har Jordstykker til Dyrkning i Frøtiden, arbejder III, II og I Klasse hver 2 Timer om Ugen fra 1ste April til 1ste November. Arbejdet bestaar dels i Rydning af Resten af en gammel Vold og Vedligeholdelse af Gangene, dels i Dyrkning af de almindeligste Køkkenurter: Asparges, Rabarber, Artiskok, Jordbær, Kaal m. m., samt Frugtbuske og Vildstammer til Formering og Forædling og Frøavl af en- og to-aarige Planter. Hver Klasse har sit Stykke Jord at dyrke i Fællesskab eller (for III. Klasses Vedkommende) fordelt paa Hold, dog saaledes, at hver Discipel saar og dyrker sine Planter, som kan blive hans Ejendom. Mistbænke benyttes til Tiltrækning af Blomster- og Køkkenhaveplanter. Saavidt muligt dyrkes de Planter, som forekommer i vedkommende Klasses Pensum i Botanik. Frugttræbeskæring vises paa Disciplenes egne Dværgtræer.

Gymnastik og Sport.

Gymnastiktimerne har som sædvanlig i Tiden fra Midten af Oktober indtil Slutningen af April været anvendte til Øvelser i Gymnastiksalen; i den øvrige Del af Aaret dels til Øvelser paa Sportspladsen — Cricket og Fodbold —, dels til Badning samt Riffelskydning for de 3 øverste Klasser. — Gymnastikpræmier er tildelt T. Schousboe, E. Funck-Jørgensen, E. Forchhammer, E. Strangen, E. Boysen, alle af gl. VI Kl. Skydepræmie er tildelt H. Sonne af gl. VI Kl.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var alle Disciple Svømmere, $\frac{2}{3}$ Frisvømmere.

Gl. VI Kl. har i de 2 af de 4 ugentlige Gymnastiktimer dannet et Hold sammen med V Kl. og haft 2 Enetimer; ny VI Kl. har dannet et Hold; V Kl. har haft 2 Timer sammen med IV Kl., og IV Klasse endvidere to Timer sammen med III Kl., III Kl. desuden 2 Enetimer; II og I har dannet et Hold.

Følgende Sportskampe har været afholdte i AaretsLøb:

1) Cricketkamp mellem de større Disciple indbyrdes den 19. Septbr. 1908; de af Skolen udsatte Præmier tilfaldt H. Sonne og E. Funck-Jørgensen af gl. VI Kl. samt T. S. Nielsen af ny VI Kl.

2) Cricketkamp i Sorø med Disciple fra Sorø Akademi den 20. Septbr. 1908. Kampen forblev uafgjort.

3) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 11. Oktbr. 1908 med Næstved Idrætsklub. Herlovianerne sejrede med 5 Maal mod 0.

4) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 22. Novbr. 1908 med Disciple fra Birkerød Skole. Herlovianerne sejrede med 6 Maal mod 2.

5) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 2. Maj 1909 mellem et Hold af Skolens større Disciple og et lig-

nende fra Akademisk Boldklub. Herlovianerne sejrede med 4 Maal mod 3.

6) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 16. Maj 1909 mellem et Hold fra Mellemklasserne og et Hold fra Bogø Realskole. Kampen forblev uafgjort med 1 Maal mod 1.

Paa Skydebanen er afgivet ca. 1075 Skud til otte-delt Skive (11 Disciple i gl. VI Kl. 50 Skud hver paa 150 Al.; 21 i ny VI Kl. 25 Skud hver paa 100 Alen.

Resultatet af Skydningen i gl. VI Kl. har været følgende:

	Antal Skud.	Træf- fere.	Points.	Gennem- snits- points.	Præmie.
H. Sonne	50	50	377	7,54	Første.
K. Dahl	50	50	362	7,24	
E. Funck-Jørgensen	50	50	361	7,22	
E. Strangen	50	50	357	7,14	
T. Schousboe	50	50	352	7,04	
E. Forchhammer	50	50	351	7,02	
P. Jepsen	50	50	315	6,30	
E. Boysen	50	50	315	6,30	
V. Leth Møller	50	50	308	6,16	
O. Brandt	50	50	287	5,74	
C. Glad	50	50	277	5,54	

Salonriffelskydning er øvet med V Kl.

Andre Meddelelser.

Den 19. September 1908 havde Herlufsholm et kærkomment Besøg af omtrent 100 gamle Herlovianere, som havde fulgt Forstanderens Indbydelse til at gæste det gamle Hjem.

Den 27. November glædede Kaptajn J. P. Køch Skolen og dens Venner med et Foredrag om Danmarks-ekspeditionen, idet han dermed indfrieede et Løfte, som han i det yderste Nord — paa Kysten af Peary's Land, hvor en Strækning fik Navnet Herlufsholms Strand — havde givet sin Meddeltager i Ekspeditionen, den gamle Herlovianer Maler Aage Bertelsen.

Den 10. Februar, efter Mindehøjtideligheden i Kirken i Anledning af 250-Aarsdagen for Stormen paa København, samledes Skolen og en stor Mængde af Sognets Beboere paa Festsalen, hvor Oberst Liljefalk holdt et Foredrag om Begivenhederne den 10.—11. Februar 1659.

I Sommerferien 1907 blev hele Ydersiden af Skolebygningen malet under Ledelse af Malermester Møllmann, og Spisesalens Vægge og Loft dekorerede under Ledelse af Maler Møller-Jensen. I 1908 anbragtes paa Spisesalen Kamingitre af Smedejern, udførte af Smedemester Strøm efter Tegning af Møller-Jensen.

I de sidste 8 Aar er alle Disciplenes Tænder blevet undersøgte og, for saa vidt de trængte dertil, behandlede af Tandlæge A. Kjær i Næstved. Undersøgelsen foretoges to Gange om Aaret. Resultatet har været følgende:

Skoleaar	Syge Tænder fandtes hos:	Af de syge Tænder kunde plomberes:
1901—02	94 $\frac{0}{10}$	50 $\frac{0}{10}$
1902—03	58 $\frac{0}{10}$	65 $\frac{0}{10}$
1903—04	48 $\frac{0}{10}$	66 $\frac{0}{10}$
1904—05	50 $\frac{0}{10}$	72 $\frac{0}{10}$
1905—06	57 $\frac{0}{10}$	76 $\frac{0}{10}$
1906—07	55 $\frac{0}{10}$	85 $\frac{0}{10}$
1907—08	48 $\frac{0}{10}$	90 $\frac{0}{10}$
1908—09	46 $\frac{0}{10}$	94 $\frac{0}{10}$

Stipendierne.

I Skoleaaret 1908—09 har Fripladserne og Skolens andre Stipendier været uddelt saaledes:

Stiftelsens Fripladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent): *T. Schousboe, E. Strangen, G. Ipsen, P. Opstrup, E. Dreyer, T. S. Nielsen, V. Ewald, A. Elgaard, F. D. Hansen, E. Traustedt, A. Knuhtsen, O. Lütken og G. Spøhr.*

De Resenske Fripladser: *E. Forchhammer og V. Leth Møller.*

Den Rønnenkampske Friplads: *P. Jepsen.*

Den Oxholmske Friplads: *Holger Jespersen.*

Stiftelsens halve Fripladser: *E. Funck-Jørgensen, K. Dahl, S. Jespersen, K. Ewald, J. Maës, T. K. Nielsen, E. Wium, A. Lindegaard, K. Zahle, S. Clausen, O. Hammerich, S. Koefoed, M. Wied, P. Selmer, H. C. Dorph, T. Caroc* samt ekstraordinært *P. Jensen.*

Den Rønnenkampske halve Friplads: *H. Jepsen.*

Stiftelsens to Universitetsstipendier (hvert paa 300 Kroner, udbetalt i 3 halvvaarlige Portioner): stud. jur. *H. Ringberg* og stud. med. *N. Dorph.*

De Meyerske Eksamenspræmier: *T. S. Nielsen* og *E. Bruun.*

Bogpræmier efter Aarsprøven tildeltes *P. Opstrup* og *E. Blechingberg.*

Det grevelig Moltkeske Skolestipendium for kgl. Embedsmænds Sønner (4 Portioner paa 51 Kr.

halvaarlig): *V. Leth Møller, T. K. Nielsen, O. Lütken og Joh. Forchhammer.*

Det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium. Af Legatets Renter for December Termin 1908 og Juni Termin 1909 er tildelt stud. mag. *H. J. Helms* en større Portion (102 Kr. halvaarlig). Det resterende Beløb (204 Kr.) henlægges til Rejsestipendiets Fond.

Det Oxholmske Universitetsstipendium er tildelt stud. theol. *S. Ewaldsen* og stud. jur. *F. Nielsen*, hver med 100 Kr. halvaarlig.

Overlærer *Albert Leths Legat* (bortgives af Herloviaersamfundet): stud. jur. *L. Carstens.*

P. E. Rosenørns Legat: *E. Traustedt.*

A. V. Brorsons Mindelegat (35 Kr. halvaarlig):
A. Schaumburg-Müller.

H. B. Melchiors Mindelegat (35 Kr. halvaarlig):
H. C. Dorph.

B. N. Kyndes Legater Nr. 2 og 4 (20 Kr.):
O. Hammerich (for Skoleaaret 1907--08).

Provst *H. L. Lunds Legat* (100 Kr. halvaarlig):
A. Schaumburg-Müller.

Rejsestipendiets Fond, der dannes af ledige Portioner af det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium, beløb sig den 1. Januar 1909, med Fradrag af det Dr. med. *Kjer-Petersen* tildelte Rejsestipendium, til 741 Kr. 75 Øre.

Det *Rønnenkampske Boglegat* er indtil videre tillagt Askov Højskole.

Ansøgninger om Fripladser maa indgives til Stiftelsens Forstander inden 1. August. Da Fripladser kun tilstaas for et Aar ad Gangen, maa der hvert Aar indgives ny Ansøgning.

De videnskabelige Samlinger.

Skolebiblioteket

er siden Maj Maaned f. A. blevet forøget med følgende Bøger, der er ordnet efter det System, der følges i „Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling 1882“. De med † mærkede er tilsendt Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra private.

Encyklopædier.

Salmonsens store illustr. Konversationsleksikon. Supplement. 4. -11. H. Kbh. 1908—9.

Tidsskrifter af blandet Indhold.

Revue des deux mondes. 5. période. Paris 1908—9.

The spectator. London 1908. 4.

The Strand Magazine. London 1909. Fig. Tvl. Portr.

Deutsche Rundschau. Herausgeg. von *J. Rodenberg*. Berlin 1908—9.

Tilskueren. Redig. af *G. Philipsen* og *M. Krohn*. Kbh. 1908—9. Fig.

Det ny Aarhundrede. Redig. af *P. Levin* og *P. Munch*. Kbh. 1908—9. Fig. Portr.

Gads danske Magasin. Dansk Tidsskrift. Redaktør: *Chr. Gulmann*. Kbh. 1908—9. Fig. Portr.

Frem. Redig. af *J. Schiøtt* og *H. Holst*. Kbh. 1908—9. Fig. Portr.

Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri. Utg. af Letterstedtska föreningen. Redig. af *O. Montelius*. Stockh. 1908—9. Fig. Tvl.

Aviser.

- Berlingske polit. og Avertissementstidende. Redig. af *Chr. Blangstrup*. Kbh. 1908—9. Fol.
 Flensborg Avis. Udg. af *M. Jessen*, f. *Fibiger*. Flensborg 1908—9. Fol.

Theologi.

- Kirke-Leksikon for Norden. Udg. af *J. O. Andersen*. 52. H. Kbh. 1909.
 Teologisk Tidsskrift, redig. af *J. O. Andersen* og *F. E. Torm*. Ny Række. Kbh. 1908—9.
 Dansk Kirketidende, udg. af *J. P. Bang*. Kbh. 1908—9. 4.
 Det gamle Testamente, overs. af *F. Buhl* o. fl. 2. 15. H. Kbh. 1908—9.
 Den gamle Pagts Psalmer, overs. af *J. C. Lindberg*, forsyn. med histor. og opbyggelige Oplysn. ved *C. Møller*. 5. H. Kbh. 1908.
Nielsen, F., Kirkehistorie. 2. Bd. 12.—13. H. Efter Forf.'s Død fortsat af *V. Ammundsen*. Kbh. 1908.
Fenger, F., Fortællinger af den gamle Kirkes Historie. Kbh. 1908.
Jørgensen, Joh., I det Høje. Kbh. 1908.

-
- Dansk Missions-Blad. Redig. af *N. B. Hindhede*. Kbh. 1908—9. Fig. Portr.
 Nordisk Missions-Tidsskrift. Ny Række. Udg. af *V. Sørensen* og *F. Munck*. Aarhus 1908—9.
 Santalen. Udg. ved *H. Pauss*. Krist. 1908—9. Portr.

-
- Koch, C.*, Jesu Lignelser. Ny Samling. Kbh. 1908.
Krarup, F. C., Jesus, Guds Søn. Kbh. 1908. [„Fri Forskning og positiv Kristendom“].
Brun, Lyder, Jesus og det gamle Testamente. Kbh. 1908. [„Fri Forskning og positiv Kristendom“].
Varder, G., En gammel Landsbypræsts Tanker om Troens Væsen. Kbh. 1908.
Voldum, J., Den sidste Skanse. Kbh. 1909. [„Fri Forskning og positiv Kristendom“].
Plum, N. M., H. N. Clausen i Forhold til Protestantismens Principper. Kbh. 1908. [„Fri Forskning og positiv Kristendom“].

- Østrup, F. L.*, Alle vore Skatte er i ham. Kbh. 1909.
Koch, G., Præst og Menighed. Kbh. 1908.

Jurisprudents.

Corpus constitutionum Daniæ. Forordninger, Recesser o. s. v. (1558—1660). Udg. ved *V. A. Secher*. 6. Bd. 2. H. Kbh. 1908.

Samling af Love og Anordninger m. m. for Aaret 1907. Afdel. B. 1.—2. H. Kbh. U. A.

for Aaret 1908. Afdel. A. 1.—5. H. Kbh. U. A.

Philosophi.

Høffding, H., Danske Filosofer. Kbh. 1909.

Pædagogik.

Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. ved *N. Bang*. Kbh. 1908—9.

Anderssen, O., Billeder af Dannelsesarbejdets Historie. Krist. 1908.

* De højere Almenskoler Lærerforening. Beretning om Mødet i Oktbr. 1908. Kbh. 1909.

Frederiksen, H. C., Den personlige Skole. Kbh. 1909.

Die neueren Sprachen. Zeitschrift für den neusprachlichen Unterricht. Herausgeg. von *W. Viëtor*. Marburg in Hessen. 1908—9.

Moderna språk. Svensk månadsrevy för undervisn. i de tre huvudspråken, utg. av *E. Rohde*. Göteborg 1908—9.

Rasmussen, V., Naturstudiet i Skolen. Kbh. 1909.

De til Lov om højere Almenskoler hør. Anordninger og minist. Bekendtgørelser m. m. 2. Del. Udg. ved *K. Glahn*. Kbh. 1908.

Lange, Er vor Almenskole, som den bør være? Nogle Ord til Overvejelse. Aarhus 1908.

† Meddelelser ang. de højere Almenskoler i Danmark for Skoleaaret 1906—7. Udg. af *A. F. Asmussen*. Kbh. 1908. 4.

† Indbydelsesskrifter til de off. Eksaminer i danske Skoler. 1908. 33 Bd.

* Beretning om Herlovianer-Samfundets Virksomhed i Aar. 1908. Kbh. 1909.

* Soransk Tidsskrift, udg. af Soransk Samfunds Bestyrelse. 5. Bd. 1.—2. H. Kbh. 1909.

* Askov Lærlinge Aarsskrift for 1908. Kbh. 1909.

† Indbydelsesskrifter til de off. Eksaminer i norske Skoler. 1907—8. 22 Bd.

† — i svenske Skoler. 1908. 105 Bd. 4. el. 8.

- Idrætsbogen. Redig. af *A. C. Meyer*. 7.—50. H. Kbh. 1908—9. Fig. Tvl. Portr. (Slutning).
Mikkelsen, A., 25 Aars Sløjdundervisning i danske Børneskoler. Kbh. 1908. [Særtryk].

- ‡ Aar bog for Kbh.'s Universitet, Kommunitet og den polyt. Læreanstalt for 1905—1906, udg. af *J. Lassen*. Kbh. 1908. 4.
 * Den kgl. Veterinær- og Landbo-Højskole 1858—1908. Festskrift. Kbh. 1908. 4. Fig. Portr.
 † Universitets- og skole-annaler. Ny række. 22. aarg. Krist. 1908.

Statsvidenskaberne.

- Nationaløkonomisk Tidsskrift. Redig. af *A. Jensen*. Kbh. 1908—9.
Aschehoug, T. H., Social-Økonomik. 3. Bd. 11.—12. H. Krist. 1908. (Slutning).
Lange, J. E., Socialøkonomi. Grundsætninger og Retningslinier. Kbh. 1909.
 * *Munch, P.*, Lærebog i Samfundskundskab for Latinskoler etc. 4. Opl. Kbh. 1908.

- Finnemore, J.*, Social life in England. London 1904—5. 2 Bd. Fig.
Wendell, B., The privileged classes. New York 1908.
Western, A., Omrids av engelske Institutioner for det sproglig-histor. Gymnasium. 2. Udg. Krist. 1908.

- Mackeprang, E. Th.*, Danske Arbejdsoverenskomster. Kbh. 1908.

Æsthetik.

- Bokkenheuser, K.*, Kgl. Majest.'s Acteurs. Billeder af Skuespillerlivet paa Rahbeks Tid. Kbh. 1908. Fig. Portr.

Musik.

- Thrane, C.*, Fra Hofviolinernes Tid. Skildringer af det kgl. Kapels Historie 1648—1848. Kbh. 1908. Tvl. Portr.

Kunst.

- Künstler-Monographien, herausgeg. von *H. Knackfuss*. LXXVII. Rossetti. Bielefeld u. Lpz. 1905. Fig. Tvl. Portr.
 Tegninger til ældre nordisk Arkitektur. Udg. af *H. Storck*. 5. Samling. 2. Række. 1.—5. H. Kbh. 1908—9. Fol. Tvl.

Lægevidenskab.

Meddelelser om Danmarks Antropologi, udg. af den antropolog. Komité. 1. Bd. 2. Afd. Kbh. 1908.

* *Krogh, A.*, Kortfattet Lærebog i Menneskets Fysiologi. Kbh. 1908. Fig. Tvl.

Dansk Sundhedstidende. Redig. af *C. Lorentzen* og *Frode Sadolin*. Kbh. 1908—9.

Wegener, H., Vi unge Mænd! Det seksuelle Problem for den unge Mand før Ægteskabet. Overs. ved *R. Lexow-Breck*. Christ. 1908.

De matematiske Videnskaber.

Nyt Tidsskrift for Matematik. Redig. af *C. Juel* og *V. Trier*. A og B. Kbh. 1908—9.

† *Petersen, J.*, Om de kvadratiske Resters Sum og Fordeling for Primtal af Formen $4n + 3$. Kbh. 1907. 4.

Nielsen, N., Lærebog i elementær Funktionsteori. 2.—3. H. Kbh. 1908—9. (Slutning).

* *Wilster, H.*, Regnebog for Mellemkolen. 2. omarb. og udvid. Udg. 4. H. Kbh. 1909.

Holst, H., Luftens Erobring. Kbh. 1909. Fig. Portr.

Fysik.

Fysisk Tidsskrift. Redig. af *K. Meyer*. Kbh. 1908—9. Fig.

* *Rasmussen, H.*, og *K. Simonsen*, Fysik for Mellemkolen. 2. Del. Kbh. 1908. Fig.

Naturhistorie.

* *Heegaard, P.*, *M. Vahl* og *A. Krogh*, Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linjer. I. Astronomi, Geologi og Geografi. II. Almindelig Naturhistorie og Fysiologi. Kbh. 1908. 2 Bd. Fig. Tvl.

Schulz, G. E. F., Natur-Urkunden. Biologisch erläut. photograph. Aufnahmen frei lebender Tiere und Pflanzen. 1. H. Vögel. 1. Reihe. — 4. H. Pilze. 1. Reihe. Berlin 1908. Tvl.

* *Rasmussen, V.*, Zoologi for Mellemkolen og højere Pige-skoler. 2. Del. Kbh. 1909. Fig. Tvl.

Danmarks Fauna. 5. *H. Winge*, Pattedyr. Kbh. 1908. Fig.

Christensen, C., Botanik for Realklassen. Kbh. 1909. Fig.

† *Warming, E.*, Om Planterigets Livsformer. Kbh. 1908. 4.

Hegi, G., Illustrirte Flora von Mittel-Europa. 13.—18. Lief. München 1908—9. Fig. Tvl.

† Danmarks geologiske Undersøgelse. 1. Række. Nr. 11; 2. Række Nr. 18. Kbh. 1908. 2 Bd. Fig. Tvl.

Husholdning.

Vort Hjem, redig. af *E. Gad*. Kbh. 1903. 4 Bd. Fig. Tvl.

Krigsvæsen.

Forsvarssagen. Fyrretyve Aars Kampe for og imod. Aarhus 1908. Dommens Dag. Kbh. 1908.

Geographi og Rejser.

Petermanns Mitteilungen. Herausgeg. von *A. Supan*. Gotha 1908—9. 4. Kort.
— —, Ergänzungsheft Nr. 161—163. Gotha 1908—9. 4. Kort.
Geografisk Tidsskrift. Redig. af *O. Olufsen*. Kbh. 1908—9. 4. Fig. Kort.

Jørgensen, J., Fra Vesuv til Skagen. Kbh. 1909.

Achton-Friis, Danmarks-Ekspeditionen til Grønlands Nordostkyst. 1.—2. H. Kbh. 1909. Fig. Tvl. Portr.

Amundsen, R., Nordvestpassagen. Beretning om Gjøa-Ekspeditionen 1903—1907. Krist. 1908. Fig. Kort.

Historie.

Steenstrup, Joh., Etnografien. En Oversigt til Vejledning ved hist. Læsning og Studium. Kbh. 1902.

— —, Tidsregning. En kort Oversigt over Kronologien. Kbh. 1908.

Verdenskulturen. Redig. af *A. Friis*. 70. 95. H. Kbh. 1908—9. Fig. Tvl. Portr.

Troels-Lund, Nye Tanker i det 16. Aarhundrede. Kbh. 1909.

Bang, G., Vor Tid. Det moderne Samfunds- og Kulturliv i Fortællinger for Folket. Kbh. 1908. 2 Bd. Fig. Portr.

Folkenes Historie. Redig. af *J. Ottosen* og *N. Møller*. 135. —157. H. Kbh. 1908—9. Fig. Tvl. Portr.

Munch, P., Renæssancen og Reformationen. Histor. Perioder. III. Kbh. 1908. Fig. Portr.

* *Nielsen, F.*, Den nyeste Tids Historie. Til Brug for højere Skoler og Seminarier. 5. Udg., gennemset af *H. L. Møller*. Kbh. U. A.

Munch, P., Fra Februarrevolutionen til vore Dage. 1848—1908. Histor. Perioder. II. Kbh. 1908. Fig. Portr.

v. Jessen, F., Mennesker, jeg mødte. Kbh. 1908.

Klein, V., Italiens Historie fra 1534 til 1908. Kbh. 1908.

Jepsen, M., Jeanne d'Arc, Jomfruen fra Orleans. Kbh. 1908.
Fig. Tvl.

Jensen, N. P., Napoleons Felttog 1813. Kbh. 1908. Kort.

Hanotaux, G., Histoire de la France contemporaine (1871—1900). IV. La république parlementaire. Paris. U. A. Portr.

Holbeck, H. St., Madame de Maintenon. Kbh. 1908. Portr.

Lafenestre, G., Molière. Paris 1909. Portr.

Hansen, N., Fra Henrik VIII's Dage. Kbh. 1908. Fig. Portr.

Macaulay, Lord Clive. Mit deutschen Erklärungen von *R. Thum.*
Lpz. 1886.

Williams, I. E. H., George Williams Levned. Overs. af *K. Ræder.* Kbh. 1908. Tvl. Portr.

Friis, A., Bismarck. Ungdomstiden, 1815—1848. Kbh. 1909. Portr.

Schneller L., Fader Schneller og det syriske Vajsenhus i Jerusalem. Overs. af *I. M. S.* Kbh. 1909. Fig. Portr.

Schjelderup, G., Richard Wagner, hans Liv og Værker. Kbh. 1907. Fig. Portr.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 2. Række.
Kbh. 1908—9. Fig.

* *Sehested, N. F. B.*, Archæologiske Undersøgelser 1878—1881.
Kbh. 1884. 4. Fig. Tvl. Kort.

* *Sarauw, G. F. L.*, Le feu et son emploi dans le nord de l'Europe aux temps préhistoriques. Gand 1907. Tvl.

† *Wimmer, L. F. A.*, De danske Runemindesmærker. 1. Bd. 1. Afd. Almindelig Indledning. 4. Bd. 2. Afd. Tillæg. Ordsamling m. m. Kbh. 1907—8. 2 Bd. 4. Fig. Tvl. (Slutning).

Danske Magasin. 5. Række. 6. Bd. 4. H Kbh. 1909. 4.

Historisk Tidsskrift, redig. af *J. A. Fridericia.* Kbh. 1908—9.
Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 3. Række. Redig. af *V. Christensen.* Kbh. 1908—9.

Fra Arkiv og Museum. Tidsskrift for Østifternes Historie og Topografi. Kbh. 1908—9. Fig.

Acta pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrør. Danmark 1316—1536. 3. Bd. 1431—1471. Udg. af *A. Krarup* og *J. Lindbæk.* Kbh. 1908.

Danmarks Folkeminder, Nr. 1. Fra dansk Folkemindesamling, Meddelelser og Spørgsmål ved *A. Otrik.* Nr. 2, 1. Livet i Klokkergaarden ved *F. L. Grundtvig.* Udg. af *J. Otrik.* Kbh. 1908. Fig.

- La Cour, J. C. B.*, Danske Gaarde. Illustr. statistisk-histor. Haandbog for det danske Landbrug. 1.—91. H. Aarhus 1906—9. Fig.
- Krak, O.*, Københavns Vejviser. 140. Aarg. Kbh. 1908. 4.
- Fjelstrup, A.*, Borreby og dets Ejere. Kbh. [1909]. Tvl. Portr.
- † Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk. Litr. A. Nr. 6—7; Litr. B. Nr. 5; Litr. D. Nr. 20—21. Kbh. 1907—8. 5 Bd. 4.
- † — — — Statistiske Meddelelser. 4. Række. 25. — 27. Bd. Kbh. 1907—8. 3 Bd.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660 — 1676. Udg. ved *J. Lindbæk*. 2. Bd. 1. H. Kbh. 1909.
- Danske Vider og Vedtægter eller gamle Landsbylove og By-skraaer, udg. af *P. Bjerger* og *Th. J. Søegaard*. 2. Bd. 1. H. Kbh. 1908.
- Kgl. dansk Hof- og Statskalender før Aaret 1909. Udg. af *S. Hennings*. Redig. af *A. Ravn* og *P. Hennings*. Kbh. 1909.
- Mindeskript i Anledning af 250-Aarsdagen for Stormen paa København 1659. Udg. af *L. F. la Cour*. Kbh. 1909. 4. Fig. Tvl. Portr.
- Holm, E.*, Danmark-Norges Historie under Kristian VII. 3. Bd. 2. Del. 1. H. Kbh. 1909.
- Munch, P.*, Danmark fra 1848 til 1864. Histor. Perioder. IV. Kbh. 1909. Fig. Portr.
- Dansk Aarbog. 1908. Redig. af *V. la Cour*. Aarhus 1909. Fig. Portr.
- Kirkehistoriske Samlinger. 5. Række. Udg. ved *H. F. Rørdam*. Kbh. 1908—9.
- Vitae sanctorum Danorum. Udg. ved *M. Cl. Gertz*. 1. H. Kbh. 1908.
- Larsen, E. F.*, Den danske Kirkeret. 2. Bog. Sognekirker og Sognekald. Kbh. 1908.
- Atlanten. Medlemsblad for Foreningen „De danske Atlanterhavssøer“. Redig. af *I. Windfeld*. Nr. 53—64. Kbh. 1908—9. Fig.
- Poulsen, S.* og *H. Rosenberg*, Islandsfærden ombord og iland. 12.—20. H. Kbh. 1908. Fig. Portr. (Slutning).
- Larsen, K.*, De dansk-østindiske Koloniers Historie. II. De bengalske Loger. Nikobarerne. Kbh. 1908. 4.
- Sønderjydske Aarbøger. 1908. Udg. af *H. P. Hanssen-Nørremølle*, *P. Skau* og *N. Andersen*. Aabenraa.

- Personalhistor. Tidsskrift. 5. Række. Udg. ved *G. L. Grove*. Kbh. 1908.
- Personalhistor. Samlinger — genealogisk Tidsskrift, udg. af *Th. Hauch-Fausbøll*. Kbh. 1908—9.
- Memoirer og Breve, udg. af *J. Clausen* og *P. F. Rist*. IX. Kommandør J. J. Paludans Ungdomserindringer. X. Domprovsten i Roskilde. Brudstykke af en Familiekrønike. Kbh. 1908—9. 2 Bd. Portr.
- Lauritsen, P.*, Danske Mænd. Skrifter for Ungdommen. I. Ambrosius Stub. II. J. P. Junggreen. III. Carl Ploug. IV. Herluf Trolle. V. Chr. Richardt. Kbh. 1906—9. 5 D. i 1 Bd. Portr.
- Danmarks Adels Aarbog. Redig. af *H. R. Hiort-Lorenzen* og *A. Thiset*. 26. Aarg. Kbh. 1909. Fig. Tvl. Portr.
- Storck, H.*, Dansk Vaabenbog. Afbildninger til *A. Thiset* og *P. L. Wittrups* nyt dansk Adelsleksikon. 5. H. Kbh. 1908. Tvl.
- Grandjean, H. F.*, De kgl. danske Ridderordener. Redig. af *J. Madsen*. Supplement 1908. Kbh. 1908. 4. Portr.
- Hansen, A. F.*, Mindeskrift over de i 1864 faldne Officerer. Kbh. 1909. Portr.
- * *Lund, E. F. S.*, Danske malede Portrætter. En beskriv. Katalog. 9. Bd. 9.—12. H. Kbh. 1908. 4. Fig. Tvl.
- * *Ottosen, Chr.*, Biografier og Portrætter af Studenterne fra 1883. Kbh. [1908].
- * *Hennings, S.*, Meddelelser om Dmitterede fra Herlufsholm. 3. Bd. 2. H. 1820—1866. Kbh. 1908.
- Olrik, H.*, Absalon. I. Kbh. 1908. Fig. Kort.
- Vedel, V.*, Holger Drachmann. Kbh. 1909. Portr. [Mennesker. I.].
- Rønning, F.*, N. F. S. Grundtvig. 2. Bd. 1. Del. Kbh. 1908. Fig.
- Jørgensen, H.*, Alfred Ipsen. Tillæg. Nogle Digte af A. Ipsen. Silkeborg 1908.
- Blade af *Laurids Skan's* Livshistorie, udg. af *P. Skau, Buks-have*. Aarhus 1908. Portr.
- Historisk Tidsskrift. Udg. af den norske hist. Forening. 4. Række. Krist. 1908—9.
- Norges Historie af *A. Bugge, E. Hertzberg, O. A. Johnsen, Y. Nielsen, J. E. Sars* og *A. Taranger*. 1. 15. H. Krist. 1908—9. Fig. Tvl. Portr.
- Lie, E.*, Jonas Lie, Oplevelser. Krist. 1908. Fig. Tvl. Portr.
-
- Historisk tidsskrift. Utg. af svenska hist. föreningen genom *T. Höjer*. Stockh. 1908—9.

Sveriges historia intill tjugonde seklet. Utg. af *E. Hildebrand*.
I.—4. bd. Stockh. 1903—6. 4 Bd. Fig. Tvl. Portr.
Crone Jensen, J. S., Oscar II. Mennesket—Kongen—Digteren.
Et Mindeskrift. Næstved 1908. Portr.

Jenssen-Tusch, H., Skandinaver i Congo, Kbh. 1902—5. Fig.
Tvl. Portr.

Riis, J. A., Theodore Roosevelt. Mennesket—Borgeren. I
Oversætt. ved *C. Nærup*. Krist. 1908. Tvl. Portr.

Diaz, B., Cortez's Erobring af Mexico, overs. af *E. Gigas*. 5.—
6. H. Kbh. 1908—9. (Slutning).

Christensen, V., Jesuiterstaten i Paraguay. Kbh. 1909. Fig.
Kort.

Sprogvidenskab.

* Udvalgte Stykker af latinske Forfattere fra Middelalderen og
den nyere Tid. 1. Afd. Middelalderlige Forfattere, udg.
med Oplysn. af *M. Cl. Gertz*. Kbh. 1909.

* *Mikkelsen, K.*, Latinsk Læsebog for Mellemskolen. Kbh. 1908.

Nyrop, K., Grammaire historique de la langue française. III.
Copenh. 1908.

* *Holbeck, H. St.*, Historiske Læsestykker til Brug ved Fransk-
undervisningen, udg. og forsynet med Oplysn. Kbh. 1909.

Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch. 4. Bd. 1. Abtheil.
III. Theil, 9. Lief.; 10. Bd. 2. Abtheil. 6. Lief. Lpz.
1908. 4.

Viëtor, W., Deutsches Aussprachewörterbuch. 1. H. Lpz. 1908.

Murray, J. A. H., A new English dictionary on historical
principles. Vol. VI (movement-myz). Vol. VII (premisol-
prophesier). Vol. VIII (reserve-romanite). Oxford 1908—9. 4.

Brekke, K., og *A. Western*, Udvalg af engelske Forfattere til
Brug for Gymnasiets 1. Klasse. I. Tekst. II. Anm. 3.
Udg. Krist. 1906—7. 2 Bd.

* *Jespersen, O.*, The England and Amerika reader. 2. Udg.
med Noter. Kbh. 1908. Fig.

Eitrem, H., Engelske Genfortællinger for Middelskolen og Gym-
nasiet. Krist. 1903.

Arkiv för nordisk filologi, utg. genom *A. Koch*. Ny följd.
Lund 1908—9.

Dahl, J., Föroysk mállæra til skúlabrúks. Keyptmannahavn 1908.

Danske Studier, udg. af *M. Kristensen* og *A. Olrik* for Univers.-
Jubil.s danske Samfund. Kbh. 1908—9.

- Steenstrup, Joh.*, Indledende Studier over de ældste danske Stednavnes Bygning. Kbh. 1909. 4.
 — —, De danske Stednavne. Kbh. 1908.
Saabys Retskrivningsordbog, udg. af *P. K. Thorsen*. 5. Udg. Kbh. 1909.
 * *Børnenes danske Læsebog*. Udarb. af *A. P. Fossing, N. Skarvig* og *A. Sørensen*. 7. Del. Kbh. 1909.
Mortensen, K., Litteraturudvalg for Gymnasiet, udvalgt og forsynet med Indledn. og Forklaringer. Under Medvirkning af *O. Hansen*. I. Indtil Aar 1700. A. Litteraturprøver. Kbh. 1909.
Bennicke, V., og *M. Kristensen*. Kort over de danske Folke-mål. 7. H. Kbh. 1908. 4.
Feilberg, H. F., Bidrag til en Ordbog over jyske Almuesmål. Udg. af Univ.-Jubil.s danske Samf. 32.-33. H. Kbh. 1908.
Kristiansen, V., Ordbog over Gadesproget. 2. meget forøg. Udg. Kbh. 1908.

Den græske og latinske Literatur.

- Homeros*, overs. af *Chr. Wilster*. Ny Udg., gennemset og rettet af *M. Cl. Gertz*. I. Iliaden. 1. H. II. Odysseen. 1. H. Kbh. 1909.
 * *Herodots Historie* i Udvalg til Brug i Gymnasiet. Overs. af *K. Hude*. Kbh. 1908—9. 3 Bd.

De nyere Literaturer.

- Poésie française 1800—1850. Publiée et annotée par *Kr. Nyrop*. Copenh. 1909.
Shakespeare, W., The merchant of Venice. Med indledn. og anmærkn. ved *C. Collin*. Krist. 1902.
 — —, Macbeth. I Oversætt. og med en Indledning af *V. Østerberg*. Kbh. 1908. Fig. Forf. Portr.
 Alfrædi Islenzk, islandsk encyklopædisk Litteratur, udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *Kr. Kålund*. Kbh. 1908. Tvl.
 Thidriks Saga af Bern, udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *H. Bertelsen*. 3. H. Kbh. 1908.
Evensen, A. C., Savn til Föroyinga sögu i 16. öld. 1. H. Tórshavn 1908.
Patursson, S., Nökur ord um hin föroyska dansin. Tórshavn 1908.
Harpestræng, Gamle danske Urtebøger, Stenbøger og Kogebøger, udg. for Univ.-Jubil.s danske Samfund ved *M. Kristensen*. 1. H. Kbh. 1908.

- Den danske Rimkrønike, udg. af Univ.-Jubil.s danske Samf. ved *H. Nielsen*. 4. H. Kbh. 1908.
- De gamle danske Dyrerim, udg. med Indledn. og Anm. for Univ.-Jubil.s danske Samf. af *J. Brøndum-Nielsen*. 1. H. Kbh. 1908.
- Mindesmærker af Danmarks National-Litteratur, udg. af *V. Andersen*. II. *J. Baggesen*, Labyrinten, ved *L. Bobé*. Kbh. 1909.
- Grundtvig, N. F. S.*, Udvalgte Skrifter ved *H. Begtrup*. 62.—77. H. Kbh. 1908—9.
- Paludan-Müller, F.*, Poetiske Skrifter i Udvalg. 1.—7. H. Kbh. 1909. Forf. Portr.
- * —, *Johs.*, Marie Fergusson. Roman. Kbh. 1908.

Lie, J., Samlede Værker. 15. Bd. Kbh. 1909.

- v. Heidenstam, V.*, Svenskarna och deras hövdingar. Stockh. 1908. Tvl.
- Lagerlöf, S.*, Drottningar i Kungahälla. 4. uppl. Stockh. 1906.
- —, Osynliga länkar. 4. uppl. Stockh. 1907.
- —, En herrgårdssågen. 5. uppl. Stockh. 1908.
- —, Niels Holgerssons underbara resa genom Sverige. Stockh. 1907—8. 2 Bd. Tvl.
- —, En saga om en saga. Stockh. 1908. Forf. Portr.

Molbeck, Chr., og hans Søn *Chr. K. F. Molbeck*. En Brevveksling, udg. af *O. C. Molbeck*. Kbh. 1908. Tvl.

Literær- og Literaturhistorie.

- Nordisk Tidsskrift for Filologi. 3. Række. Redig. af *K. Hude*. Kbh. 1908—9.
- Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, udg. af det philol. histor. Samfund. Nr. 77. Den ældste Atomlære. Af *I. Hammer-Jensen*. Kbh. 1908.

- Anderssen, O.*, A short history of English literature. 2. ed. Krist. 1908.
- † *Paludan, J.*, En Overgangsgruppe i nordeuropæisk Digtning omkring Aar 1700. Kbh. 1908. 4.
- Andersen, V.*, Tider og Typer af dansk Aands Historie. 1. Række: Humanisme. 1. Del: Erasmus. 2. Bog: Det attende Aarhundrede. Kbh. 1909.
- Brix, H.*, Fagre Ord. Smaa Kommentarer til berømte danske Digte. Kbh. 1908. Forf. Portr.

- * *Mortensen, K.*, Mindre dansk Literaturhistorie. Kbh. 1908.
- Halvorsen, J. B.*, Norsk Forfatter-Lexikon 1814—1880. Fuldført af *H. Koht*. 66. H. Krist. 1908. (Slutning).
- * [*Grundtvig, V.*], Statsbiblioteket i Aarhus. Aarskatalog. 2. 1907. Aarhus 1908.
- * — —, Aarskatalog. 3. 1908. Aarhus 1909.
- * — —, Katalog over Læsesalens Udlånsbibliotek. I. Biografi. Aarhus 1908.
- † *Rørdam, E.*, Fortegnelse over Statens Lærerhøjskoles Bog-samling. Kbh. 1908.
-

Discipelbiblioteket.

Discipelbiblioteket tæller nu ca. 2670 Bind, væsentlig dansk eller paa Dansk oversat Skønlitteratur. Alle Skolens Disciple er pligtige at være Medlemmer. Kontingentet er 2 Kr. aarlig; desuden bidrager Stiftelsen 50 Kr. aarlig.

Følgende Bøger er tilkomne i Aarets Løb:

Børge Janssen: Christine af Danmark; *Walther Christmas*: Guldminen Malibrän; *v. Hichtum*: Ohuhue; *Anna Erslev*: Ravdykkeren; *Sophus Bauditz*: Omkring Ilden; *Homo Sum*: C. M. Arndt; *Rützebech*: Kong Maminon; *Christoffer Boeck*: Raadhusklokkerne; *N. K. Kristensen*: En Københavnerdreng; *P. Chr. Asbjørnsen*: Udvalgte Æventyr; *Selma Lagerlöf*: Niels Holgerssons Underbara Resa. Blichers Samlede Noveller (udg. v. H. Hansen) I- III.

Ræder: Historien i Fortællinger.
Joh. Ottosen: Vor Historie I—III.
 Den danske Stat („Frem“) I—III.
Dreyer: Naturfolkenes Liv.

Af „Gyldendals Bibliotek“s Kronebøger er anskaffet:

Øhlenschläger: Øen i Sydhavet; *Chr. Winther*: Fortællinger paa Prosa I -II; *Chr. Winther*: Fortællinger paa Vers og Træsnit; *Goldschmidt*: Ravnen; *J. Ewald*: Udvalgte Skrifter; *Paludan Müller*: Udvalgte Digtninger.

Illustreret Familie-Journal 1908. Illustreret Tidende 1908. Krig og Fred 1908. Kringsjaa 1908. Folkeoplysningsselskabets Skrifter 1908.

Den fysiske Samling.

Den aarlige Bevilling er væsentlig anvendt til Istandsættelse og Forbedring af ældre Apparater, saasom Luftpumperne, Telegrafapparatet, Telegrafonen, Dynamoer, Katetometret m. m.

De vigtigste nye Ting, som er anskaffet i Aar er 12 Stereoskopbilleder af Himmellegerer.

1 Kalejdoskop.

20 Kilo Kvægsølv.

En Del Værktøj.

Glasrør.

Yellow Metal.

Vismuth.

Cadmium.

Natrium.

Kalium.

Syrer, Spiritus, Skaale m. m.

Til den nye Øvelsessamling er der anskaffet følgende:

En Meterstok.

Mariottes Apparat.

Apparat til Kundts Forsøg.

Bremsedynamometer.

Kraftig Stemmegaffel.

Tykkelsemaaler med Mikrometerskrue.

App. til Maaling af Vædskers Udstrømningshastighed.

Pyknometer.

App. til Bestem. af Fordampningsvarme.

” ” ” ” Luftens Udvidelseskoefficient.

” ” ” ” Kvægsølvets ”

” ” ” ” Metalstængers ”

Dilatometer.

Digel til Smeltning af Metaller.

App. til Bestemmelse af Varmeledning.

App. til Kogepunktsbestemmelse.

Flere fine Termometre.

Wheatstones Bro.

2 Modstande paa 5000 og 10,000 Ohm.

Simpel Bro til Paavisning af Potentialfald.

Strømforgrener.

App. til at beregne Temperaturkoefficient.

- App. til Maaling af termoelektrisk Kraft.
 App. til Joules Lov.
 App. til Faradays Lov.
 Lille Induktionsapparat.
 Millivoltamperemeter.
 2 Skunter.
 2 Forlagsmodstande.
 2 Modstandskasser.
 Forskellige Elementer til Bestemmelse af elektrom. Kraft.
 App. til at maale Magnetkraften og Momenter.
 Barmwaters App.
 Spektrometer.
 Fotometer.
 App. til Paavisning af Tilbagekastningsloven.
 " " " " Brydningsloven.
 Spektralrør med Ilt, Brint, Helium.
 En Del Kolber, Skaale, Glas, Stativer med Ringe og
 Klemmer, Krukker, Tragte, Buretteer, Maalerør m. m.
 2 Kipps Apparater.
 1 Vægtskaal med Lodder.
 Kemikalier.
 1 nyt Skab i den ene af Samlingens Stuer.

Den naturhistoriske Samling.

Hr. Maler Aage Bertelsen, som deltog i Danmarksekspeeditionen til Østgrønland, har samlet og skænket følgende:

- Et Skind af Polarræv, et Skind af Snehare, Kranier af Ko og Tyr af Polarokse, 2 Lemminger i Spiritus, Kranier af Snehare, Polarræv, Lemming.
 Udstoppede Fugle: Kjove, Kjoveunge, Stenvender, Ryle, Thorshane.
 I Spiritus: Præstekraveunge, Stenvenderunge, Ryleunge, Snepurveunge.
 Muslingeskaller, Skaller af Rurer, Sten med Kalkalger.
 5 Glas med Aktinier, Krebsdyr, Snegle, Orme, Fisk m. m.
 Rede med Æg af Snespurv, Æg af Kjove, rødhalset Lom, Terne og Ryle.
 12 Sommerfugle, Gylop af Sneugle.

Fra Mineejer J. Schneider, Arizona, har Skolen modtaget en smuk Samling for største Delen kobberholdige Mineraler.

Desuden har Samlingen modtaget følgende Gaver: Et Stykke Thomsenolit, mørk Kryolit med rød Flusspat (heliumholdig og radioaktiv), Eudialyt, storkornet Kryolit fra Ivigtut i Grønland (Ingeniør G. Lunn, København).

Gult Flyvesand fra Sinai Ørken (Postbud N. P. Nielsen, Herlufsholm).

Skind samt Hoved og Hjerte af Kvælerslange fra Java samt 1 Eksp. af vandrende Blad (Læge Jespersen, Skovshoved).

3 Ribben af Urokse, Sav af Savrokke, Gren med Kogle af Cedrertræ, Kranier af Stork og Næsehornfugl fra Ostindien, forstenet Østers fra Kridttiden m. m. (Discipel O. Moltke).

Kranium af Musvaage (Discipel Poul Jensen).

En Vandstær (Discipel Kn. Stellfeld-Hansen).

Skaller af Muslinger fra Arcachon, Frankrig (Discipel E. le Maire). Æg af Kvælerslange.

Planten Tillandsia usneoides fra Florida (Discipel A. Schaumburg-Müller).

Mindre Gaver fra Disciplene Sv. Jespersen, A. Knuhtsen.

I Skoleaaret 1908—09 er anskaffet:

Udstoppede Dyr: Spættet Sæl, Egernabe, ung Vandrefalk, Spidsand, Kamæleon, grøn Frø, Rudskalle, Søkarudse, Brasen, Panserulk, Hummer.

Skeletteret Hoved samt Strubehoved og Tungeben af Ræv.

Den botaniske Have er i Aarets Løb forsynet med 750 Porcellænsplanteskilte. Ligesom tidligere er der afgivet Planter til Skoler og andre. Skoler, som maatte ønske at modtage Planter, kan henvende sig om Efteraaret til Adjunkt Ferdinand.

Gaver er modtagne af Gartner Holme, Næstved, Maler Aage Bertelsen, Godsejer le Maire, Musiker Rasmussen.

Den geografiske Samling har modtaget som Gave en Del af meteorologisk Instituts Vejrberetninger (Discipel Fr. Dorph Hansen).

Der er anskaffet:

C. C. Christensen: 2 Kort over Asien.

Tørnebohm: Geologisk Kort over Skandinavien.

Lange og Wüstenberg: Kort over Evropa.

180 geologiske og geografiske Lysbilleder.

79 Stereoskopbilleder.

Kalkholder til Lysbilledapparatet.

Meteorologisk Instituts Aftenvejrberetning.

Eksaminer i Sommeren 1909.

Afgangsprøven og Mellemskoleeksamen.

Den *skriftlige* Del falder ifølge Ministeriets Bestemmelse i Dagene den 7.—11. Juni.

Den *mundtlige* Del afholdes efter nedenstaaende Skema.

Fredag den 18. Juni.

- Kl. 8. VI Græsk (Hs. M. Rasmussen. R.-N.).
3. IV Latin (Ha. M. Rasmussen).

Lørdag den 19. Juni.

- Kl. 8. VI Latin (R.-N. M. Rasmussen. Hs.).

Mandag den 21. Juni.

- Kl. 8. VI Matematik (W. Amorsen. P.).
1. IV Matematik og Regning (W. Amorsen).

Tirsdag den 22. Juni.

- Kl. 8. VI Engelsk (Ba. Rathsack. R.-N.).

Onsdag den 23. Juni.

- Kl. 8. VI Dansk (R.-N. Rathsack. Mi.).

Torsdag den 24. Juni.

- Kl. 8. VI m. Naturlære (P. Weis. Hm.).
 1. VI Naturlære (Hm. Weis. P.).
 4. IV Engelsk (Ba. R.-N.).

Lørdag den 26. Juni.

- Kl. 8. VI Historie (G. Hauberg. Hs.).
 3. IV Tysk (M. G.).

Mandag den 28. Juni.

- Kl. 8. VI Fransk (M. Rannow. Ba.).

Tirsdag den 29. Juni.

- Kl. 8. IV Naturhistorie (F. Ha.).

Torsdag den 1. Juli.

- Kl. 3. IV Historie (G. Hs.).

Fredag den 2. Juli.

- Kl. 8. IV Dansk (G. Th.).

Lørdag den 3. Juli.

- Kl. 3. IV Naturlære (Hm. W.).

Tirsdag den 6. Juli.

- Kl. 3. IV Geografi (F. Th.).

Aarsprøven for I, II, III, V og ny VI Klasse.

Saa vel den skriftlige som den mundtlige Del falder i Dagene fra den 24. Juni til den 6. Juli. Det nærmere vil senere blive meddelt.

Onsdag den 7. Juli meddeles Udfaldet af Eksamen, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Torsdag den 8. Juli Kl. 8 bliver Prøve for Aspiranter.

Sommerferien varer til Onsdag den 18. August, denne Dag iberegnet; dog maa de nyoptagne Disciple være paa Herlufsholm Kl. 12 $\frac{1}{2}$ Middag. De ældre Disciple giver Møde inden Kl. 10 Aften.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gerning.

O. F. Bache.

1909.